

KURJER WARSZAWSKI.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY TRZECI.

Rękopismów nadsyłanych do Redakcji nie zwraca się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godz. 9-ej rano do 7-mej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 11-ej do 1-ej w południe.

Ogłoszenia.

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.—**Nekrologja:** za jeden wiersz 15 kop.—**Zwyczajne ogłoszenia:** za jeden wiersz pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.—**Małe ogłoszenia:** za jeden wyraz pierwszy raz 2 kop., każdy następny raz 1 1/2 kop.—**Przewodnik adresowy:** wiersz rocznie rs. 30. Ogłoszenia do „Przewodnika“ przyjmują łącznie Biuro Ogłoszeń Rajchn i Frenclera, Senatorska 18.

Prenumerata.
W Warszawie: rocznie rs. 6, półrocznie rs. 3, kwartalnie rs. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50. Za odnośnienie do domu dopłaca się kop. 5 miesięcznie. Numer pojedynczy kop. 5.
Na prowincji i w Ces.: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 k. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, za 2 miesiące w tym samym kwartale rs. 1 kop. 75, za 2 miesiące w oddzielnych kwartałach rs. 2, miesięczny rs. 1.
Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 20.

Dziś: Im. Jezus. s. Pawła 1-go pustelnika.
 Wtorek: śś. Marcela P. i Ottona M.
 Środa: Antoniego Opata W.
 Czwartek: Katedry s. Piotra w Rzymie.

Wschód słońca o godzinie 8 minut 6.
 Zachód „ „ 4 „ 13.
 Długość dnia godzin 8 minut 6.
 Przybyło „ „ 0 „ 28.
Adres Redakcji „Kurjera Warszawskiego:“ Plac Teatralny Nr 5, dom W. L. Zabłockiej.

— W dniu wczorajszym pamiątka doroczna Imienia Jezus obchodzona była z zupełnym odpustem w trzech kościołach, mianowicie: św. Antoniego, św. Trójcy, i w szpitalnym Dzieciątka Jezus.

W tym ostatnim po wotywie uroczystej odprawionej o godzinie 9-ej przez Jks. R. Rembielińskiego celebrował sumę Jks. J. Dudrewicz dziekan archidiecezji warszawskiej, poprzedzoną procesją z Najświętszym Sakramentem po rozległych korytarzach miejscowego szpitala. Słowo Boże w czasie sumy głosił Jks. J. Dębicki.

Na chórze kościelnym wykonywano pienia religijne, pod kierunkiem p. Szletyńskiego (syna).

— Dzisiejszego dnia kościół s. obchodzi pamiątkę św. Pawła 1-go pustelnika, nabożeństwo wszakże odpustowe na cześć tegoż świętego odprawionem będzie w kościele św. Ducha (po-paulińskim) wprost ulicy Mostowej w nadchodzącą niedzielę, to jest w dniu 21-ym b. m.

Przegląd polityczny.

Sprawa egipska weszła w nową fazę, zdawałoby się, ostateczną. D. 11 b. m. lord Dufferin oświadczył rządowi khedywa, że Anglja wypowiada Egiptowi traktaty, na mocy których ustanowiona została kontrola finansowa angielsko-francuska. Równocześnie zaś jenerałny kontroler angielski Colvin i sekretarz jego Orastein złożyli swą dymisję w ręce khedywa, który ją przyjął. Lord Dufferin nie ośmielił dodać, że Anglja gotowa jest do ustanowienia europejskiego doradcy finansowego przy najwyższym zarządzie skarbu. Od czwartku nie istnieje już przeto w Egipcie kontrola angielsko-francuska, o którą tyle not i depesz wymienili od trzech miesięcy lord Granville i p. Duclerc, natomiast w prawa jej wchodzi jakaś nowa kracja, mająca uderzające, fotograficzne podobieństwo z dawniejszą, tylko— że czysto angielska... Ow „europejski doradca finansowy“, jakkolwiek przybierze tytuł, pozostanie tym samym kontrolerem jenerałnym, jakim był dotąd ze strony Anglii p. Colvin. Obydwa stanowiska tak są ku sobie zbliżone w stopniu i charakterze, że nie uważano nawet za właściwe zmieniać osoby; tenże sam p. Colvin, dotychczasowy angielski kontroler jenerałny, obejmie nowy urząd. Jest rzeczą ciekawą wszakże, jakie wobec tego kroku Gladstone'a zajmie stanowisko Francja, sko-

ro kontrola była instytucją wspólną i na wspólnym traktacie z Egiptem opartą. Anglja nie miała ani prawa ani tem mniej pełnomocnictwa wypowiadać khedywowi umowę w imieniu własnem — i Francji. Instytucja kontroli, o ile takowa stanowi prawo rządu francuskiego, istnieje przeto jeszcze, pomimo noty lorda Dufferina z d. 11 b. m.; nie slyszeliśmy też dotąd, aby kontroler francuski p. Brédif podał się także do dymisji.

P. Duclerc, jak wiadomo, nie przyjął ofiarowanego Francji przez lorda Granville'a przewodnictwa w komisji długu; instytucja ta nie ma charakteru politycznego, nie wywiera wpływu na rząd i administrację skarbu, co najwięcej, czuwa nad interesami francuskich wierzycieli Egiptu. Bez uszczerbku na honorze Francji p. Duclerc nie mógł więc przyjąć tak niekorzystnej oferty; nie chcąc zaś zstępować ze stanowiska zasady, nie przedstawił Anglii propozycji przeciwnych i ograniczył się na dowodzie, że Francja, posiadająca w Egipcie historyczne prawa, tudzież interesa nietylko finansowej ale i politycznej natury, nie może przyjąć lichego daru lorda Granville'a, a musi upierać się przy utrzymaniu kontroli wspólnej nad zarządkiem finansów egipskich.

Lord Granville, widząc bezowocność swej polemiki z p. Duclercem, skorzystał z chaosu, jaki powstał w Paryżu ze zgonem Gambetty, i rozesłał do mocarstw okólnik, który, jakkolwiek nie wypowiada wprost zerwania układów z Francją, to jednak samym faktem pojawienia się swego oznacza zamiar Anglii przeniesienia na inne pole dyskusji w sprawie egipskiej. Wszelako nota Granville'a jest dotąd myłem, pomimo podania jej treści dokładnej przez Times. Dotąd nie została ona urzędownie doręczona a dworcy, jakkolwiek znają osnowę dokumentu, uważają notę za *non avenue*; być może, iż znajduje się ona w rękach ambasadorów, którzy nie otrzymali dotąd polecenia przesłania jej rządowi. Być może, iż na zatrzymanie w drodze dokumentu wpłynęła ogłoszona świeżo księga zielona w Rzymie, w której p. Mancini pomieszczył między innymi aktami dyplomatycznymi oświadczenie posła niemieckiego przy Kwirynale, że, jakkolwiek kroki podejmuje Anglja w Egipcie, nie tamże bez zatwierdzenia mocarstw stałe dokonane być nie może. Oświadczenie to w rażącym stopniu kontrastuje z okólnikiem lorda Granville'a, który dowodzi właśnie, że skoro Anglja jedna podjęła zadanie pacyfikacji Egiptu bez pełnomocnictwa międzynarodowe-

go, nabyła tam pewne prawa, za które sama tylko jest odpowiedzialną, i których z nikim dzielić nie myśli; dlatego nie żąda zatwierdzenia swoich zarządzeń i nie zasięga rady, a ogranicza się tylko na sprawozdaniu—treści, że tak powiemy, historycznej. Nie poznajamia lord Granville nawet mocarstw z osnową reform, jakie przeprowadzić zamierza, przyszłość Egiptu czyniąc zależną od dalszego rozwoju wypadków.

Taka ogólnikowa treść ostatniej noty lorda Granville'a mogła wywołać burzę przedzej, niżby to było dogodnem Anglii.

Dlatego być może, iż wynalazłszy potrzebę zakomunikowania wpieryw rzeczony noty W. Porcie, jako zwierzchnieccy Egiptu, polecono reprezentantom angielskim za granicą powstrzymać się tymczasowo z doręczeniem jej dworom. Wiemy też, że istotnie d. 11 b. m. p. Wyndham doręczył ministrowi spraw zagranicznych w Stambule, Aarifiemu baszy, notę o reorganizacji Egiptu pod względem finansowym, militarnym i sadowniczym. Jestto zapewne inna nota, ale bądźto wiąże się ona bezpośrednio z okólnikiem, o którym mowa, bądźto oprócz niej zakomunikowana została W. Porcie swoją drogą treść noty okólnej.

Czy jednak Francja nie pomyli się na zaufaniu, jakie pokłada w mocarstwach, dowodząc, że prawa jej finansowe w Egipcie zawarowane są traktatami międzynarodowemi i że na ich jednostronne naruszenie przez Anglję Europa się nie zgodzi, to rzecz inna... *Journal de St.-Petersbourg* zgłosił się już z uwaga, że instytucja kontroli angielsko-francuskiej w Egipcie nie była pomysłem i dziełem Europy, że czuwała nad interesami specjalnemi Anglii i Francji, że przeto żadne z mocarstw nie zechce zmuszać rządu angielskiego do utrzymania instytucji w tak zmienionych warunkach. Ze warunki to zmieniły się rdzennie, to pewna: przyszedł kontroler francuski nie czuwałby już nad ministrami egipskimi, ale nad systemem wprowadzonym i bezpośrednio wykonywanym przez funkcjonariuszów angielskich. A na to Anglja zgodzić się nie zechce i nie może, skoro dąży do zupełnej swobody własnych ruchów w Egipcie. Niepodobna odmówić słusności *Times*'om, gdy powiadają, iż „najlogiczniejszy“ naród na świecie powinienby uznać, że Anglii pozwolonom być musi w Egipcie to przynajmniej, co wolnem jest—Francji w Tunisie.

W Niemczech niemalą sensację sprawiło odko-

MUCHA.

Monolog wypowiedziany przez Coquelina na sobotniem przedstawieniu.

Przekład z francuskiego.

Z kwitkiem... odszedłem z kwitkiem... to rzecz niesłychana,
 Szło jak z płatka, ślub miał się już dziś odbyć zrana,
 Wszystko się na mą korzyść układało cudnie,
 Szcześnie było tak blisko, dziś, w samo południe
 Miała być moja żona, i całe to dzieło
 Trzymiesięcznych zabiegów, u mera, w łeb wzięło.

Mówili mi świadkowie, że żal nie nie wskóra,
 Że to jest koniec końców głupia awantura,
 I śmiechu tylko warta, lecz ja się nie śmieję...

Trzy miesiące żywiłem pomyślną nadzieję,
 I do uroczystego tonu nastrojony
 Chciałem jej się pokazać z jaknajlepszej strony;
 Zerwałem z kawalerstwa nudami dawnymi,
 Jużem ją miał, raj mi się otwierał na ziemi,
 Kobieta jakich rzadko napotkać się uda,
 Rozsądna, przyzwolta i... weale nie chuda,
 Umiejąca w rozmowę zreczne wtrącić słówko,
 Bez zbytecznych wymagań, a posag gotówką,

Był to związek miłosny, wygodny, a wdzięczny...

I po takiej usilnej pracy trzymiesięcznej
 Gmach cały szczęścia nędzna rozburzyła mucha...
 No, niech mi która jeszcze brzęknie koło ucha,
 Dam ja jej...

To jak kamień spadło mi na głowę...

Przybywam do merostwa, już wszystko gotowe,
 A tam, licho tę bestję nadarza skrzydlatą,
 I siada mi na szyi... ja nie zwązam na to,
 Nawet uprzejmie szyją poruszenie robię,
 Żeby mogła swobodnie gdzieś odlecieć sobie,
 A ona skierowawszy lot w górę, z ukosa,
 Znow siada i tym razem na sam koniec nosa.
 Znoszę i to cierpliwie, myśląc, że upatrzy
 U którego z mych świadków nos dla siebie gładszy
 I odleci... lecz widno ta poczwarka mała
 Przed wszystkimi innymi mnie upodobała.
 Siada, i znow odlatą, i znow jeszcze siada
 Jak gdyby much mnie cała dręczyła gromada,
 Wciąż brzęczy koło twarzy i na domiar kaźni
 Wybiera zawsze miejsce, co najbardziej drażni.
 Więc kiędy śród milezenia, z podniesioną głową,
 Sam pan mer uroczystą wita nas przemową,
 Ta zbrodniarka, od nosa aż do oka drogę
 Upatrzywszy, odbywa tam spacer.

Nie mogę
 Już się dłużej powstrzymać, ta ciągła męczarnia
 Przytomność mi odbiera, wściekłość mnie ogarnia,

Cheć ją przygnieść, a ręka rozmachana srodze,
 Twarz mojej narzeczonyj spotyka po drodze.
 Mój teś rzuca się do mnie, więc wołam:

„To mucha!

Ja chciałem muchę zabić.“

Ale on nie słucha

I wrzeszezy płacząc:

„Dziecko skrzywdził mi naj-
 słodsze!

Córkę moją przed ślubem katuje! A lotrze!“

Innyby się roześmiał, lecz teściom się roją
 Zawsze krzywdy: pięć minut, a byłaby moja,
 I gdybym chciał ją wytluc, to niech grom runie

[palnie,

Tłukłbym ją za pięć minut prawnie i moralnie.
 Ale co tu rozprawiać z tym starym niecnotą,
 Wziął mnie za kark i za drzwi wyrzucił, i oto
 Skończyło się.

Z wszystkiego najbardziej mnie boli,
 Że tak blaha przyczyna tej mojej niedoli,
 Że się o taki szkopol rzecz rozbiła cała,
 I jedna głupia mucha małżeństwo zerwała.
 Więc ludzie z dzikim zwierzem ból wiodąc zażarty,
 Zabijają tygrysy, pantery, lamparty,
 Szukają ich daleko, a przecież nikomu
 Nie przyjdzie na myśl, że są gorsze wrogi w domu.
 Bo cóż tak złego znowu tygrys ludziom czyni?
 On sobie najspokojniej siedzi gdzieś w pustyni,
 A muchy, omotawszy nos siccją pajęczą
 Dzień i noc nieprzerwanie trapią nas i dręcą,

menderowanie do fortec Królewca i Torunia dwóch oficerów sztabu jenerałnego, zarządzane przez cesarza Wilhelma rozkazem z dnia 2-go b. m. Do Królewca udaje się podpułkownik Boje, który w roku 1870 prowadził pod komendą jenerała Mauntenla kampanję przeciw Bourbakiemu, do Torunia major Keyler. W czasach pokoju nigdy takie delegacje wyższych oficerów sztabowych do twierdz pogranicznych nie zdarzały się dotąd.

Komisja budżetowa sejmu pruskiego 13 głosami przeciw 6 odrzuciła projekt rządowy podatku patentowego od wyprzedaży tytoniu i wyszynku wódki. Znowu więc książę Bismarck stoi w obliczu kłeski parlamentarnej. W parlamencie niemieckim i sejmie pruskim zamierzają deputowani z W. Ks. Poznańskiego i Prus zachodnich postawić wnioski, domagające się większego uwzględnienia języka polskiego w szkołach i urzędach.

Trzy połączone grupy senatu francuskiego przyjęły w miejsce wniosku senatora Challemel Lacoura, — aby ogłosić manifest do kraju, wyuszczający następstwa śmierci Gambetty i uspokoić w ten sposób zatrwożone umysły, — rezolucję składającą hold pamięci zmarłego i wyrażającą wspólność żalu, ale zarazem usuwającą projektowany manifest, ponieważ „senat nie sądzi, aby tenże mógł dodać cokolwiek do szczytności aktu pogrzebowego, którym Francja uczciła zasługi narodowe Gambetty“.

Zwłoki Gambetty w piątek o godz. 7 zrana wyjęte zostały z grobowca paryskiego na Père Lachaise i przewiezione na dworzec lądowski, z kądem godzinie 9 wyruszyły osobnym pociągiem do Nicei. Delegacja klubu „unji republikańskiej“, przyjaciele zmarłego i dziennikarze udali się wraz z trumną. Zresztą aktu dokonano w zupełnej ciszy. Wspaniały pogrzeb w Nicei odbył się w sobotę o godzinie 1 zrana.

W połowie lutego odbędzie się w Rzymie konsystorz, na którym Ojciec św. włoży kapelusz kardynalski msgr. Czackiemu i Bianchemu, tudzież prekonizować będzie kilku biskupów polskich.

Br. Z.

Stan rzemiosł w Warszawie.

Roztrząsaliśmy niedawno obecny stan produkcji fabrycznej w mieście naszym, na podstawie materiałów statystycznych, ogłoszonych w *Ekonomiście*. Dziś dla uzupełnienia obrazu przemysłowości Warszawy, podajemy za temże piśmie kilka szczegółów o rozwoju produkcji rzemieślniczej.

Rzemiosła zatrudniały w 1882 roku 32,424 ludzi, to jest o 2,799 więcej niż w 1881 roku — wartość produkcji wynosiła 31 milionów rubli z górą.

W podziale na pojedyncze rzemiosła widzimy, iż Warszawa posiada najwięcej szewców — 5,897, którzy razem z pokrownym im cechem trzewikarzy tworzą poważną cyfrę 6,813 osób, zajętych wyrobem obuwia, wartości 3,700,000 rs. Drugie miejsce zajmują szwaczki 3,596, modystki 2,630, krawcy 2,244, stolarze 2,022, ślusarze 1,608, rzeźnicy 1,214. W ogóle miasto nasze posiada 64 rozmaitych cechów, w liczbie których, oprócz wyżej podanych, następujące zajmują jeszcze wybitniejsze stanowisko pod względem ilości robotników: piekarski, liczący 897 rzemieślników, murarski o 512, blacharski o 496, rze-

kawicznicy o 451, ciesielski o 409, drukarski o 398, fryzjerski o 387, enkiernicy o 393, jubilerski o 358, kowalski o 378, introligatorski o 321 i tapicerski o 311 rzemieślnikach. Najmniej mamy puszkarzy 30, konwisarzy 35, gwoździarzy 36, szlifiarzy 37, organmistrzów 40, ludwisarzy 40, snycerzy 43, grzebieniary 51, pilnikarzy 67, dacharzy 62, koszykarczy 66.

Wszystkie cechy warszawskie zatrudniają 4,551 czeladników i 10,298 terminatorów.

Cyfrы te nie są zupełnie prawdziwe i w rzeczywistości należałoby je znacznie podnieść. Niedokładności ich pochodzą ztąd, że wykazy cechów, na podstawie których został opracowany wykaz ogólny, są sumą pojedynczych sprawozdań majstrów, uszczuplających niektóre pozycje. Szczególnie redukowana bywa ilość terminatorów, do której nie wliczają wszystkich pracujących po zakładach za tak zwanymi kartkami wyrobniemi. Ponieważ uczniowie do cechu zapisani mają obowiązkowo uczęszczać do szkoły, przeto majstrowie, chcąc uniknąć uciążliwej odpowiedzialności za przestrzeganie tego przepisu, wyrabiają terminatorom kartki wyrobne, bez zapisania do cechu.

W istocie więc tak ilość rzemieślników, jako też i wysokość produkcji są nieco znaczniejsze od podanych w wykazie.

Zwracając się do szczegółów, przekonywamy się, iż każda osoba w drobnych warsztatach zatrudniona wytwarza około 1,000 rs. rocznie, podczas gdy robotnik fabryczny produkuje średnio 2,000 rs. wartości; w ogóle zaś, wartość produkcji rzemieślniczej w Warszawie przewyższa wartość produkcji fabrycznej o pół miliona rubli, liczbą zaś rzemieślników przewyższa liczbę robotników fabrycznych przeszło o dwa razy.

Stosunek jaki zachodzi między liczbą pracujących i wartością produkcji, jest bardzo różny; tak np. gdy w jednych zajęciach wypada średnio 7,000 rs. wytworzonej wartości na jednego pracującego, jak u piekarzy, w innych zajęciach wypada zaledwie po dwieście kilkanaście rubli, jak u brukarzy, szmuklerzy, modystek i t. d., a u szwaczek nawet tylko 173 rs.

He może być w Warszawie samodzielnych warsztatów rzemieślniczych, dokładnie nie wiemy, wykazy bowiem cechowe odpowiedniej rubryki nie posiadają. Możemy jednak na pytanie to odpowiedzieć na podstawie cyfrы majstrów cechowych, która zdaje się odpowiadać cyfrze właścicieli zakładów, a więc i poszukiwanej ilości warsztatów. Wprawdzie zdarzyć się może, że osoby zapisane na listę majstrów nie prowadzą własnego zakładu, lecz wypadki podobne należą do wyjątków. Otóż wnosząc z ilości majstrów, możemy określić cyfrę warsztatów na 4,500, zatrudniających 32,424 robotników. Na jeden warsztat przypada średnio 7 ludzi, przy dość znacznych zboczeniach, od 81 robotników na jeden warsztat brukarski, do 4 ludzi na warsztat szklarzy i rzeźników.

Co do produkcji rzemieślniczej w porównaniu z fabryczną, wypada nadmienić, że każda fabryka wytwarza średnio na 100,000 rs. wartości, każdy zaś warsztat rzemieślniczy na 7,000 rs. Pomimo tak znacznej różnicy, nie można sądzić, ażeby produkcja rzemieślnicza stała niżej od fabrycznej. Gdy bowiem istnieje w Warszawie wiele zakładów wiel-

kich z produkcją zaledwo kilku tysięcy rubli i bardzo z mało co znaczniejszą w cechach rzemieślniczych spotykamy poważne sumy — u piekarzy na jeden warsztat wypada 40,000 rs., a u cieśli przeszło 50,000 rs. produkcji rocznej.

Warszawa pod względem przemysłowym jest jeszcze bardziej rzemieślnicza niż fabryczna.

Fr. Ol.

Występy Coquelina.

Coquelin skończył wczoraj szereg swoich zajmujących występów, a odjeżdżając zostawił w pamięci publiczności jeszcze dwie postacie, które długo w niej świadczyć będą o znakomitym talencie francuskiego artysty: komiczną figurę Gros-Réné w komedji Molier'a „Le dépit amoureux“ i poetyczną kreację w obrazie Banville'a „Gringoire“.

Jak Coquelin pojmuje, jak oddaje typy molierowskie, o tem mówiliśmy już szerzej w poprzednich sprawozdaniach; gra jego jest może ostatnim i dlatego najwyższym, najświetniejszym odbłyskiem tradycji genialnego poety-aktora i kto wie czy znajduje się jeszcze artysta zdolny pielęgnować ją dalej na francuskiej scenie.

Realizm jako cel sztuki zwraca się coraz skwapliwiej i wyłącznie ku teraźniejszości. Molier nazwa się dziś coraz częściej w współczesnych, nawet u francuzów, *archeologią*, a jeżeli nie schodzi z repertuaru komedji francuskiej, to na interpretacji jego arcydzieł odbija się cecha czasu. Widzieliśmy tam „Świętoszka“ i „Skapca“ zmodernizowanych, traktowanych z tą przymieszką pesymistycznej, nerwowej obserwacji, która komedję zabarwia posępnym kolorytem dramatu, a postacie Tartuffe'a i Harpagona przekształca nieledwie na czarne charaktery.

Coquelin, jak już zauważyliśmy, jest realista; ale realizmem posługuje się jako środkiem; wie gdzie, kiedy i jak go użyć, a grając Moliera, używa tego środka poniekąd w idealnych celach, bo wydobywszy na jaw realistycznymi rysami ogólnie ludzką prawdę życiową, niezależną ani od czasu ani od przestrzeni, przenosi jednocześnie na scenę i uprzytomnia w oczach widza pewien okres literatury, odżywia pewne ideały i wskrzesza pewną epokę sztuki, której technienie przenika patrzącego i owładnąć nim musi.

To kunsztowne skojarzenie życia niezmiennego z czasowemi, przygodnemi jego formami stanowi niewątpliwie najświetniejszy tryumf gry Coquelina i zostawia niezatarte ślady po przejściu takich typów jak Tartuffe, Mascarille, lub Gros-Réné — kto je widział, może powiedzieć że widział Moliera.

Największym powodzeniem w artystycznych wy-cieczkach Coquelina cieszył się wszędzie „Gringoire“ Banville'a.

Pewna część jego sukcesu należy się niewątpliwie autorowi sztuki, — bo istotnie trudno w szczy-płych ramach jednoaktowego historycznego obrazu pomieścić więcej materiału poetycznego, dramatycznego a nawet scenicznego.

Poetycznym jest przedewszystkiem sam tytuł wybohater, poeta z końca XIV i połowy XV wieku, choć o Piotrze Gringoire mało się wie, a może właśnie dlatego, że niewiele o nim wiadomo.

Wszędzie nas prześladowa ta rasa obrzydła
Pod pozorem, że Pan Bóg na to jej dał skrzydła.

Co to jest?... coś w powietrzu brzęczą lata szparkol...
To moja mucha!... ona!... ta sama!...

Zbrodniarko,
Niech tylko cię uchwycę, no, już wiem co zrobię,
Poczekaj! za me wszystkie krzywdy dam ja tobie.
Zejdź no tylko, tam jesteś spokojna wysoko,
Ale zejdź... tak, zęb za zęb, a oko za oko.
Wraz cię przekonam z tobą sprawiwszy się gracko,
Ze mój nos nie jest wcale publiczną przechadzką.

Zbliża się... siada... mam ją!...

O bestjo obrzydła,
Próżno podwijasz łapki i wyteżasz skrzydła,
Wysilenia nerwowe nie już nie pomogą,
Mam ciebie i odemszczę się nad tobą srogo,
Za moje wszystkie krzywdy zgnieść cię w palcach

[muszę
I oddasz wkrótce piekłu twą owadzią duszę.
A skon twój będzie nędzny i nikczemny razem;
Nie myślę cię uśmiercać ogniem lub żelazem
I nie będę cię zemsta puszył się przed światem...
Ścisnę tylko dwa palce, ot i koniec na tem,
A ta straszna męczarnia i nędzne skonanie
Dla innych niech na zawsze nauką się stanie,
Ty im wszystkim swą zgnubą przyszłość wyprorokuj,
Ażeby nosom ludzkim choć raz dały spokój.

Dzień dzisiejszy przez ciebie nieszczęściem się zna-
[czy.

Choć nie widzę powodu umierać z rozpaczny,
Ale czyliż to nie jest nader smutnym losem
Powracać sam do domu ze spuszczoneym nosem,
Gdy się miało ślub zawrzeć w merowskim urzędzie.

Bo już postanowiłem, niechaj co chce będzie
Ożenię się, i wzięłem na odwagę... ona
Zdawała mi się jak raz dla mnie utworzona.
No... nie była to piękność ta odznaczająca
Co zwyciężko od razu wzrok ludzki potraça,
Przyznaję, o tem nawet nie może być mowy;
Lecz mnie nie raził wyraz jej twarzy... surowy,
O tak... bardzo surowy... może także była
Zbyt czerwona na twarzy i nadto otyła,
Lecz taki przymiot dobrze dla mężów się plemi,
Bo otyłe kobiety są mniej przystępnemi...
A zresztą... licho to wie... trudno sądzić zgola
O takich rzeczach... zawsze lagodna, wesola,
Zdawała się na wszystko sercem godzić całam...
Lecz może grała rolę, jak ja rolę grałem,
Później wyszłyby na jaw różne fanaberje...
Rzecz wiadoma, małżeństwo, to los na loterję,
Natrafię na wygraną to prawdziwe cuda,
Czasami się to uda, lecz zwykle nie uda
I jakby raz już zaszła na swoje podwórko...
Ojciec raptus... więc córka musi być jaszczurką.
Taką drobnostkę przyjąć z uniesieniem takim...
Bo przecie wobec świadków dał mi w kark kula-
[kiem,

I to jeszcze w merostwie... nie... wcale nie ładnie...
I doprawdy, jak sobie przypomnę dokładnie,
Ta powaga kibici, niby ujmująca,
I ta piękność surowa... o brzydotę trąca.
Już to ciała do zbytu, zapas miała wszędzie,
A zdaje się że z wiekiem tuszy jej przybędzie,
Bo widocznie z dniem każdym coraz bardziej tyła...
Żona kapiąca sadłem, a teść gbur... rzecz miła!
Tak jest, tak, cała sprawa była nader krucha
I byłbym się załapał, gdyby nie ta mucha...
Oj prawda! samowolnie w straszne lażłem chryje
I stałem z zarzuconym już stryżkiem na szyję...
A kiedy wspomnę o tem już mnie febra trzęsie...

Niegdyś w Rzymie Kapitol ocaliły gęsie,
A choć nie jesteś gęsią mucho moja miła
Od straszego nieszczęścia tyś mnie ocaliła;
Widzę żeś opiekuńczym iście dla mnie duchem...
Więc przeschadzaj mi jak chcesz i brzęcz mi nad

[uchem.
Już mnie lot twój nie gniewa, brzęczenie nie trudzi,
Puszczam ciebie na wolność zbawicielko ludzi;
Dziś się jedno małżeństwo przez ciebie zerwało,
Lecz kapę innych małżeństw masz przed sobą całą,
Odlatuj, jesteś wolna, a pilno ci w drogę,
Drogich twych usług innym askapiać nie mogę,
Zwiedzaj różne merostwa i ratuj od zguby
Świat, co przez nierozważne w przepaść idzie śluby.

W. S.

Tytuły tego co się po nim zostało, łatwo przepisać z pierwszej lepszej encyklopedji; ale tytuły nie objaśnia ani roli, ani wpływu jaki na swój czas mógł mieć poeta, bo rola musiała być maluczką, wpływ niedostrzegalnym.

Czasy to były ciężkie. W chaosie, w odmęcie średniowiecznym poezja nie mogła odzywać się tyr glosem, jaki sobie później zdobyła. Zaczęła się ona ledwie ludzić jako siła niezupełnie siebie świadoma i przemawiać z naiwnością i prostotą riaszczego śpiewu, który sam nie wie o swoich czarach, lub o swoich niebezpieczeństwach.

Gringoire jest dla pisarza za mójącą postacią, bo przedstawia właśnie ten pierwszy objaw samowiedzy w poecie, który czuje, że cierpieć cierpieniem wszystkich uciskanych, upośledzonych, pokrzywdzonych jest rzeczą równie piękną, jak staczać rycerskie boje.

Budzi się w poecie tego nowotworzącego się świata przeświadczenie pewnej misji w ludzkości, ale tak jeszcze głuche, tak słabe, z taką jeszcze niewiarą w siebie połączone, takie niewyraźne i chaotyczne, że jest w niem miejsce na wszystko: na śmiałość i na trwogę, na dumę, na pokorę, na dowcip i na naiwność, na skromność i na bohaterstwo!

To też Gringoire wędruje po miastach i feudalnych zamkach, recytuje ody, ballady, allegorie, prawi wierszem o starym i o nowym świecie na ulubiony temat, o jego nadużyciach, komponuje i odgrywa misterja i powstaje przeciwko papieżowi, głędy jest, bez dachu, a nie szuka wtem tytułu do meczeskijskiej korony, nędzny jest i bez opieki, jak dziecko ludu, a w epoce siły, gwałtu, przemocy, pi sze satyry!... i to politycznej!

Pisze satyry za Ludwika XI-go!

W tem już jest dramat, bardzo kunsztownie wyzyskany przez Banville'a.

Autor zbliżył przy pomocy pierwszego lepszego anegdotycznego zdarzenia te dwie postaci, postawił obok siebie króla polityka i żebraka poe-ty, wcielił rację stanu przy uosobionej racji ludzkości, moczara, który tropem pracował nad wielkością ojczyzny, z nędzarzem, który wierszem wdychał za jej szczęściem: dwie siły, z których pierwsza świadoma jest swej strasznej wszechmocy, druga nie wie jak kiedyś stanie się potężną.

Racja silniejsza zawsze lepsza bywa — więc król Ludwik XI trzyma w ręku poe-ty Gringoire'a i śmierć mu gotuje za jakąś nieoljalną balladę.

Gringoire godzi się łatwo z myślą porzucenia świata, na którym tak mało zajmował miejsca — tylko nie chciałby umierać głodnym, skoro już całe życie na czczo przepędził. To też kiedy zwolili mu monarcha spożyć ostatnią przed śmiercią wieczerzę, korzysta z pozwolenia z takim lekkim sercem a lakunącym żęładkiem, że zastanawia króla swobodą umysłu, pogodną rezygnacją skazańca i Ludwik XI, patrząc na ten filozoficzny apetyt, słysząc ten potok poezji płynący swobodnie z ust Gringoire'a, pod wpływem wychylonego dzbaną szlachetnego wina, mówi wskazując na poe-ty: „Jest tam człowiek!”

Daruje mu tedy życie, pod warunkiem, że Gringoire zdoła urzeczywistnić wypowiedziane przed chwilą marzenie, że pozyska miłość kobiety.

Pozyskać miłość! „Nas tak mało kochają” odpowiada smutnie Gringoire. Głębokie słowa! W epoce kiedy poeta kochał wszystkich, a nikt mu tego nie odwzajemniał — gdy daleko było jeszcze do tych czasów, kiedy go wszyscy mieli kochać a on tylko samego siebie.

„Ale król tak chce — opierać się niepodobna; więc zostawiają poe-ty sam na sam z młodzieńkiem dziewczęciem, z córką chrześną Ludwika XI i powiadają mu: „dokaż tego, żeby cię kochała — a będziesz żył!”

Nieszczęśliwy Gringoire ma już drugi raz do wyboru między stryczkiem a żoną, Wiktor Hugo w „Notre-Dame de Paris” ocala go od śmierci małżeńską ceremonją z Esmeraldą; Banville każe mu zdobywać mieszczkańską córkę.

I zdobywa ją bezwiednie, w scenie którą zaliczyć można do najpiękniejszych we współczesnym repertuarze, zdobywa potęgą poezji przekształcającą mizerne, upośledzone, szpetne stworzenie, w człowieka szlachetnego, silnego, przed którego wyższością korzy się dziewczę, teraz dopiero odgadujące, czem może być poeta.

Już z tej pobieżnej definicji bohatera, przedstawionego przez Coquelina, łatwo wnieść, jakie bogactwo znalazł w tej postaci artysta i do jakiej miary w grze jego wyrosła.

Jest to ni mniej ni więcej tylko małe arcydzieło twórczości, w którym ciepło poezji przetopilo mnóstwo najsubtelniejszych, a różnych pierwiastków psychologicznych w jedną wspaniałą całość.

Coquelin i tu nie wyrzekł się realizmu... Ale jakże go dyskretnie używał. Jak w tej grze zlewały się półtony, jak naiwność nigdy nie przeszła w try-

wialność, liryzm nie zarwał jęczącej ekliwości, patos nie zawadził o afektację, a dramatyczność nie gonila za efektem teatralnym.

Nie zdarzyło nam się oddawna widzieć artysty, któryby w grze pełnej różnorodności i niespodzianek potrafił zachować tak doskonałą harmonję, któryby samą modulacją dykcji wywoływał takie przejmujące efekta i zapewne nie prędko usłyszymy w obcym języku kreację, która by tak głęboko pozostała w wyobraźni publiczności.

Dla dokładności sprawozdawczej winniśmy wspomnieć o odegranej wieczorem przez Dieudonné'go komedji „Les vivacités du capitaine Tic”, w której ten komik, pełen humoru, wysmieniecie odtworzył główną rolę.

Występy Coquelina miały dla nas, a raczej mieć mogą później nieszczęśliwe następstwa, jeżeliby sprawdzić się miała przewidywana abstynencja od naszego teatru publiczności, wielkimi cenami osłabionej.

Ponieważ jednak nad złem, gdyby się stało, jako nad spełnionem, niema co się rozwodzić — więc korzystajmyż przynajmniej z dobrych stron tych przedstawień.

Nie idzie tu o porównania talentów; scena, która ma Żółkowskiego, porównać się nie lęka, ale o przykład wykończenia całości, opracowania szczegółów, poszanowania sztuki i publiczności, który nam pozostawili francuzi i z którego odrzuciwszy na bok dziecinne samochwalstwo, mogliśmybyśmy korzystać bez ujmy dla naszej sceny.

Władysław Bogusławski.

Tekla Rapacka.

W ubiegły piątek o samej północy zawarła snem wiekniutym powieki, znana w mieście naszym opiekunka ubogich, którym, szlachetną hojnością, nie jedną łzę otarła...

Rapacka czuła i kochała za wielu, ogrzewając masy gorącym sercem, co do chwili ostatniej biło w niej dla ludzkości. W naturze człowieka spoczywa pewny instynkt zachowawczy, skutkiem którego mało kto, przy najbezinteresowniejszych skłonnościach, ma odwagę rozstania się ze swoimi zasobami. Zmarła przed dwoma dniami filantropka była pod względem tym wyjątkiem... pragnęła za życia widzieć owoce uczynków dobrych, płynących z jej szczerzej dłoni...

Rzucmy okiem na żywot, w swoim rodzaju, tej niepospolitej postaci, która w kronikach miasta zajmuje poważne stanowisko, a tem ci wydatniejsze, iż zarysowywała się na ciemnym tle materialistycznej epoki, opartej na zwątpieniu i przekonaniu, jakoby tylko egoizm był podstawą wszelkich popędów!

Ś. p. Tekla przyszła na świat na skronie zeszłego stulecia. Ojciec jej, Konstanty Kozłowski, obywatel wiejski, zamieszkiwał wówczas w Mokrzycach, wiosce powiatu pultuskiego, w województwie płockim. Od lat wczesnych karmiona zasadami cnót rodzinnych i tradycją dla ogniska domowego, przeniosła je do mężowskiego domu.

Mając ledwie lat 18-cie, poślubiła (w roku 1816-ym) Wincentego Rapackiego, dzieląc z nim trudy gospodarstwa rolnego. Z dzierzawy, drogą wielkiej oszczędności i prywacyj, dobili się Rapaccy skromnej własności. Był to mały folwarczek, zwany Brańszczyk, w dzisiejszej gub. łomżyńskiej. Powoli majątek ten, przy usilnej pracy i umiejętnem kierownictwie, zaokrąglił się. Rapaccy nabyli kilka sąsiednich realności, stanowiących dzisiejszy klucz, w rękach Rudzkich będący.

W roku 1853 im, strudzeni gospodarką, zamieszkali w Warszawie, oddawszy majątek jedynej córce, Konstancji Deskurowej. Po roku Rapacki umarł, a bezdzietna córka przeniosła się do matki, będąc jedyną jej pociechą. W roku 1879-ym Bóg ciężko doświadczył Rapackiej, powołując do siebie ten jej skarb najdroższy. Już była wówczas filantropka nasza znaną z dobroczynności, lubo świadczyła ją zwykle dłońmi domowego anioła swojego. Deskurowa zgromadziła na okół siebie gro- no panien, sierot po obywatelach, którym troskliwą, macierzyńską zapewniła opiekę.

Zgon zaćnej kobiety, wydarzony 29-go maja 1879-go roku zwrócił osierociałą Rapacką na tory miłosierdzia publicznego, w którym szukała ukojenia trosk swoich i bolesnego rozstania z tymi, których najwięcej kochała. Odtąd żywot jej upływa wśród ciągłej dobroczynności, której obrazu, dla obfitości szczegółów, zestawić w tych ciasnych ramach niepodobna. Oto głównejsze momenta...

Po ułożeniu się ze współspadkobiercami prawnymi, Rapacka, zostawszy właścicielką połowy majątku, postanowiła użyć go, jak opiewa akt z dnia 7-go lutego (notarialnie sporządzony) 1880-go roku, na cele publiczne...

Jakoż Roman Wierchlejski, obrońca przy byłych departamentach senatu, stając w imieniu obdarowującej, przed rejentem Rapackim, złożył do dyspozycji Towarzystwa dobroczynności sumę 136,000 rubli, hipotecznie

ubezpieczoną, w roku 1883 likwidując, tudzież 54,000 rubli w gotowiznie.

Wspaniały ten zapis przeznaczonym był na rozmaite cele, a mianowicie: na stypendja, na kuchnie tańce, na subydja dla mężkich pensjonatów miejscowych, dla dozorczyń przy ochronach, na szkołę fröblowską Mleczkowej, na zakłady dla starców i sierot, na rzecz „biura nędzy wyjątkowej”, na przytułki dla paralityków i chorvch nieuleczalnych, na stypendja przy instytucie głuchoniemych i ociemniałych, dla zamierzonego stowarzyszenia nauczycieli i nauczycielek, szkoły ogrodniczej, na różne domy schronienia, szpitale i ochronki.

Osnowę aktu pomienionego czytelnicy znajdą w *Tyg. pow.* (nr 36) za rok 1880-ty, z której wypływa, iż Rapacka istotnie pozytywną dobroczynność miała na widoku, skutecznie wspierając oświatę i cteczne cele. Każdy jej zapis, opatrzony rozumną klauzulą, wskazuje, że uniesiona miłością bliźniego, nie opuszczała praktycznych względów z oczu. I tak od stypendystów Towarzystwa dobroczynności domagała się, aby w miarę osiągniętego dobrobytu zwracali pobrane sumy, dla wzrostu kapitału żelaznego na dalsze zasilki.

Jej darowi zawdzięczać wypadła stworzenie kuchni taniej dla młodzieży kształcącej się, utrzymanie zakładu pani Mleczkowej, który już był zagrożony upadkiem, rozkwit szkoły rzemieślniczej, oraz filji instytutu głuchoniemych przy ulicy Piwnej, wreszcie kapitał zakładowy dla schronienia guwernantek przy ulicy Żorawiej.

Prócz powyższych, zmarła uczyniła legat na rzecz Towarzystwa opieki nad szwaczkami, które dotąd nie przyszło do skutku, obdarzyła zapomogą szpital dziecięcy i lecznicę w Mierni, wreszcie swoim kosztem w Studzieńcu wybudowała kuchnię.

Nakoniec późniejszym zapisem testamentowym przeznaczyła Tekla Rapacka sumę rs. 82,000 rs. na rozszerzenie kościoła św. Barbary na Koszykach.

Ś. p. Tekla w rozporządzeniach swoich nie unosiła się żadną stronnością. Wszelkie ubóstwo, bez różnicy wyznania, było równie blizkiem jej sercu... Nie chcąc fundusów rozpraszać na pojedyncze ofiary, rozumna filantropka tworzyła instytucje, lub już istniejące wspierała. To też jej szczerdść wydała o te owoce i nazwisko jej w sercach wdzięcznych warszawian przechowa na wieki.

Słowem we wszystkich instytucjach obecnej chwili, w mieście naszym, znać dłoń szlachetną Rapackiej. Ostatni raz widzieliśmy zacząć tę postać na uroczystości poświęcenia kuchni taniej... Skromna powierzchowność tej pani, prawdziwej opiekunki ubogich, świadczyła o jej skupieniu religijnem i cichych enotach. Zamknięta w ciasnym kółku przyjaciół, Rapacka, pod koniec dni swoich, oddychała radością wspartych przez siebie sierot i biedaków.

Daleka od pychy i rozgłosu, w zaspokojeniu miłości bliźniego szukała otuchy dla swojego sieroctwa i osamotnienia. Sama oszczędna, nieledwie skąpa dla siebie, żyła tylko dla drugich... To też nazwisko jej złotemi głoskami w rocznikach dobroczynności zpisaniem być winno! W swoim czasie prasa oddała jej pięknym czynom hołd należny, zaznaczając eborem uwielbienia fakt wyzucia się z fortuny dla dobra publicznego. Fakt rzadki... nietylko z treści, ale i z formy, bo iluz to filantropów realizuje najlepsze chęci dopiero z chwilą zgonu, zwiękając w ten sposób urzeczywistnienie zamysłów, które często później, skutkiem rozmaitych okoliczności, obracane w niwecz bywają.

Budującym też jest przykład Rapackiej!

Prócz powyższych ofiar dodajmy wiele innych, mniejszych, ale także niezmiernie szacownych, jak na budowę kościoła Wszystkich Świętych, Towarzystwa zachęty sztuk pięknych (w dzielach sztuki), na niezamożnych studentów i t. d., a mieć będziemy pojęcie o całym ogromie zasług tej zaćnej kobiety.

Ś. p. Tekla zostawiła rozporządzenie ostatniej woli, dotąd z osnowy nieznanne, zdaje się wszelako, iż tym razem zapisy dotyczą wyłącznie rodziny i służby, o których już i za życia pamiętała.

Szlachetna zmarła epokę pobytu swojego zaznaczyła hojnym szafunkiem dobroczynności pomiędzy włoscianami co dotąd zachowała o niej tradycję, tak samo, jak dawni, ubodzy lokatorowie domu przy ulicy Oboźnej, których nieraz opieką swoją darzyła.

Pogrzeb Rapackiej odbędzie się we środę i niewątpliwie sprowadzi tłumy, co chociaż w ten sposób objawia wdzięczność za tyle ofiar dla miasta i ludzi...

Cześć pamięci czcigodnej obywatelki!

Ad. N.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

— Nauczycielowi ludowemu. — Za wskazówkę dziękujemy.

— C. Wid. z Wsp. — Nie kwalifikuje się.

— Panu B. W. — Osoba, o którą sz. pan zapytuje, nosiła tytuł starszego reżysera. Zresztą rzecz zbyt mało znacząca, aby się nią zaprzątać.

— Panu S. K. — „Smaczne pistolety” nie dla Kup- jera.

- Panu I. L. Św. — Prosimy o cierpliwość.
- Panu Henrykowi Sz. we Lwowie. — Obrazek nie dla naszego pisma.
- Panu J. K. — Przekład z Nekrasowa nie udał się sz. panu.
- Prenumeratorka z Moskwy. — Tak daleko i pamięć tacia?... Bóg wam zapłać!
- Panu J. Z. z Żórawiej. — O to samo pukaliśmy już kilkakrotnie — wszakże bezskutecznie.
- Panom H., F. R., W., K. F. — O szkołach? nie.
- Panu P. Klejn. — Zaginął — prosimy o powtórzenie.
- Panu Fr. Fl. — Sprawę tę poruszaliśmy już niejednokrotnie.
- Cnf. — Takich wierszy, choćby wychodziły z pod pióra jeszcze znakomitszych poetów, nie umieszczamy.
- Panu B. w Tule. — Brak rubryki, o którą sz. panu chodzi, postaramy się uzupełnić jeszcze w b. m. — Redaktorem *Nowin* jest p. Aleksander Głowacki (Bolesław Prus).
- Interpelującemu w sprawie „albumu starożytności.“ — Odpowiedzi dać nie możemy.
- Warszawiakowi. — Nie podzielamy pańskiego zdania.
- Panu M. Brom. — „Noc“ nie dla nas.
- Znajdącemu dobrze stosunki warszawskie z Petersburga. — Oto jest nasza odpowiedź.

WIAŁOMOSCI BIEŻĄCE.

Wskutek przedstawienia uczynionego przez prezesów sądów okręgowych w Królestwie Polskim, o zwiększeniu liczby członków tychże sądów, a to dla usunięcia tworzących się z powodu nawalu spraw zaległości, p. minister sprawiedliwości, jakkolwiek wniosku ze względów oszczędności nie zatwierdził, pozwolił wszelako na przekazanie niektórych spraw sądom pokoju.

Komisja rządowa, obradująca w sprawie kontrabandy spirytusu, ukończyła już swoje prace. Komisja uznana za nieodzowne obniżyć akcyzę w pasie granicznym, projektując jednocześnie zniesienie robót nocnych w gorzelniach z powodu znacznej trudności w dozorowaniu tych robót. W końcu, komisja uznała za pożyteczny podział gorzelni na dwie kategorie — przemysłowych i gospodarczych, przyczem nad pierwszymi powinien być ustanowiony nadzór.

Ministerstwo komunikacji wspólnie z ministrem skarbu i kontroli państwa wydało polecenie, aby w dniu 13-ym stycznia r. b. przeprowadzono następujące zmiany na linjach dróg żelaznych w Królestwie: wydziały handlowe przy zarządach tych dróg mają być zniesione, czynności kontroli winny być prowadzone na wzór innych kolei Cesarstwa, wydziały statystyczne powstaną przy zarządach wszystkich dróg żelaznych, które dotąd ich nie miały.

Zarząd emerytalnej kasy zjednoczenia drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej na posiedzeniu z dnia 28-go z. m. postanowił: za zasadę do obliczania składek za czas nieetatowej służby uczestnika przyjmować ostatnią jego płacę etatową. W tym celu ustanowione zostały następujące przepisy: 1) obliczać składki bieżące za czas ubiegły od ostatniej płacy etatowej; 2) za czas zaliczony przed dniem 1-ym stycznia 1877-go roku rachować tytułem składek po 10% od ostatniej płacy etatowej; 3) za czas po dacie powyższej pobierać na rzecz stowarzyszenia po 6% od ostatniej płacy etatowej w tym tylko przypadku, gdy pobierane dyety pochodziły z funduszu na etacie osobowym pomieszczeniowych. W każdym innym przypadku pobierać po 10% od tejże ostatniej płacy; 4) do sum w ten sposób otrzymanych doliczać procent składany za czas ubiegły po 5%; 5) ten sam sposób obliczenia zastosować i do tych urzędników lub oficjalistów, którzy, zajmując posady etatowe, nie byli dla jakiegobądź przyczyn uczestnikami kasy zjednoczenia. Składki od nich wraz z wpisowem mają być pobierane w stosunku ostatniej płacy etatowej.

W poborze opłaty rogatkowej z dniem 13-ym stycznia r. 1882-go zaszyły kardynalne zmiany. Istota zmiany taryfy polega na tem, iż wedle taryfy dawnej rozmiar należnej opłaty zależał nietylko od liczby koni, ale też i od konstrukcji wozów i powozów, w które konie były zaprzężone, wedle zaś nowej taryfy, opłata ustanowiona jest jednakowa po 8 kop. od konia bez względu czy jest on zaprzężony czy nie i w jakiegobądź rodzaju wozu. Tym sposobem właścianie, którzy dotąd opłacali zwykle po 5 kop. od konia, wedle nowej taryfy płacić będą po 8 kop. 8 na równi z innymi. Służbie rogatkowej i policyjnej zalecono tłumaczyć jaknajprzystępniej przejeżdżającym przez rogatki a szczególnie właścicielom te nowe zmiany w taryfie opłat rogatkowych.

Dzisiejszy rozkaz miejski obejmuje warunki kontraktu zawartego przez zarząd miasta z właścicielem miasta Dittwaldem, co do opłat temu ostatniemu należących za uprzątnięcie padłych na ulicach zwierząt.

W *Medycynie* czytamy co następuje: „Dowiedujemy się, iż od zarządu szpitala św. Ducha wyszedł projekt podwyższenia zapłaty dziennej za leczenie w prywatnych pokojach. Dotychczas płacono tam 1 rs. 35 kop. dziennie, a projektowane jest podwyższenie do 2 rs. Myśl ta ze wszech miar zasługuje na potępienie. Szpital przedewszystkiem jest instytucją filantropijną, a prywatne pokoje powinny być przeznaczone dla ludzi średniej zamożności jak oficjaliści, nauczycielki, ubogie pracownice igły itp., których niepodobna pomieścić na ogólnej sali, a które zewszędów ekonomicznych ani w domu, ani w wykwiutnych domach zdrowia leczyć się nie mogą. Prywatne pokoje w szpitalach św. Ducha i ewangelickim, o ile na ten cel będą użyte, odpowiadać będą doskonale swojemu przeznaczeniu. Dlatego radzibyśmy obniżyć cenę do jednego rubla dziennie, ale nigdy przystać nie możemy na jej podwyższenie i nie wątpimy ani na chwilę, iż projekt tak niezgodny z uczuciami humanitarnymi stanowczo odrzucony będzie przez Radę D. p., który tym razem, tak jak w wielu innych wypadkach, okaże się prawdziwą opiekunką biednej klasy naszej ludności. Przy budowie nowych szpitali trzeba mieć na oku tę potrzebę i pobudować więcej takich pokoi ze względu na wielką ich użyteczność. Podwyższenie ceny proponowane przez szpital św. Ducha i zapelnienie tych pokoi przez zamożniejszych chorych przedstawiałyby może pewną dogodność dla lekarza ordynującego, ale ze względów humanitarnych zasługuje na odrzucenie.”

Podnoszoną przez nas kilkakrotnie potrzebę ustanowienia ogólnego prorektora dla szpitali warszawskich wziął w ostatnim czasie za cel swoich starań p. inspektor szpitali cywilnych warszawskich. Według jego projektu, prorektor lub pomocnik byłoby obowiązany dokonywać wszystkich sekcji w szpitalach warszawskich na wezwanie naczelnego lekarza. Tym końcem należałoby urządzić specjalny lokal obok mieszkania p. prorektora. Prorektor, jak twierdzi *Med.*, pobierałby 3,000 rs. pensji rocznej (prócz mieszkania), pomocnik zaś jego rs. 1,200. Rzecz naturalna, iż posada taka tylko drogą konkursu obsadzoną być winna.

Z powodu uwolnienia na dwumiesięczny urlop nadetatowego technika przy wydziale budowlanym rządu gubernjalnego warszawskiego inżyniera budowniczego Lewe, nadzór techniczny nad budowlami prywatnymi w cyrkulach I/XI zamkowym i 12 praskim powierzony został inżynierowi Zawadzkiemu.

Budowniczy klasy 3-iej, Artur Oraczewski, wcielony został do składu wydziału budowlanego magistratu warszawskiego.

P. Judka Sterling otrzymał od zarządu miasta pozwolenie na mowienie się wyrobem miedzianych ciężarów do wag i samych wag talerzowych.

Komisja, wydelegowana przez p. oberpolicmajstra warszawskiego celem zbadania porządku w domach cyrkulu X-go, złożyła raport wskazujący liczne niedostatki, dostrzeżone przez nią; na podstawie tegoż p. oberpolicmajster zalecił policji wykonawczej skłonić właścicieli domów do uskutecznienia wyszczególnionych zmian, nadmienając, iż nie stosujący się do tych wymagań odpowiadać będą przed sądem.

Skargi publiczności i prasy o ukrócenie samowoli włóczących się po ulicach kobiet złego prowadzenia odniosły nareszcie skutek. P. oberpolicmajster wydał rozporządzenie zalecające, aby służba policyjna i policyjno lekarska w godzinach od 7-iej do 12-iej wieczorem obchodziła wskazane przezeń miejscowości i włóczące się kobiety odprowadzała do cyrkulu. Zaczepiające przechodniów wprost pociągane będą do odpowiedzialności sądowej.

Celem ukrócenia żebractwa ulicznego, policja przedsięwzięć ma na ostrzejsze środki.

Jenerał major Polenow, pomocnik p. oberpolicmajstra warszawskiego, mianowany został przewodniczącym w Komitecie lekarsko policyjnym.

P. Aleksiejew, towarzysz prokuratora sądu okręgowego radomskiego, mianowany został towarzyszącym prokuratora sądu okręgowego warszawskiego.

Oprócz 17-tu studentów polaków, zatwierdzonych w stopniu lekarza w dniu 6-ym listopada r. z., Akademia medyczna, w Petersburgu zatwierdziła jeszcze, jak się dowiaduje *Kraj*, dziewięciu lekarzy:

Henryka Lawcewicza, Andrzeja Montwilla, Aleksęgo Rączewskiego, Witolda Sawicza, Józefa Supińskiego, Kazimierza Szepietowskiego, Ignacego Tarkowskiego, Hilarego Zaniewskiego — Michanowicza i Wierzbickiego.

Na odbytych w Towarzystwie farmaceutycznym wyborach powołano powtórnie na rok bieżący 1883-ci dotychczasowy komitet, a mianowicie: na prezesa wybrano p. Henryka Huberta, na wiceprezesa — p. Jana Mrozowskiego, na kasjera — p. Konrada Górskiego, na bibliotekarza — p. Michała Mutniańskiego i na sekretarza — p. Feliksa Sztaynera.

Ks. Konstanty Jazwiński mianowany został drugim wikariuszem parafji św. Barbary na Koszykach.

Z augustowskiego donoszą nam, iż Prot Lelewel, brat Joachima, starzec, jak wiadomo, 90-letni, zapadł silnie na zdrowiu. Czeigodny pan Prot cierpi na różę w nodze. Groźna to niestety! choroba w spóźnionym wieku...

Według nadeszłych wczoraj ze Lwowa wieści, stan zdrowia Romanowej hr. Potockiej polepszył się nieco.

W dniu 23-im b. m. odbędzie się w salach ratuszowych na rzecz warszawskiego domu schronienia („Przytulisko“) zabawa taneczna, poprzedzona koncertem.

Z teatru i muzyki.
* Repertuar teatrów warszawskich na bieżący tydzień zapowiada co następuje:

Teatr wielki.
Poniedziałek: „Coppelja“ i „Divertissement“; wtorek: „Żydówka“; środa: „Faust“ (tragedja); czwartek: „Aida“ (występ panny Braininówny); piątek: „Halka“; sobota: „Aida“; niedziela: „Coppelja“ i „Divertissement“.

Teatr rozmaitości.
Poniedziałek: „Mieszczanie na prowincji“; wtorek: „Jacuś“; środa: „Bibiński“, „Przed śniadaniem“, „Pan Benet“ i „Stradując“; czwartek: „Jacuś“; piątek: „Nasi najserdeczniejsi“; sobota: „Pięknka“; niedziela: „Stradując“, „Zawierucha“ „Bibiński“ i „Stary jegomość“.

Teatr mały.
Poniedziałek: „Bettina“; wtorek: „Lokatorowie pana Blondeau“; środa: „Boccaccio“; czwartek: „Bettina“; piątek: „Boccaccio“; sobota: „Lokatorowie pana Blondeau“; niedziela: „Spirytyści“.

W przyszłą niedzielę odbędzie się czwarty bal maskowy.

Ubiegłej soboty w teatrze rozmaitości przedstawiono po raz pierwszy na deskach tej sceny, a po raz wielokrotny w Warszawie dwa jednoaktowe utwory oryginalne.

Znana i oceniona przez nas dawniej komedja Zofji Mellerowej: „Stradując“ zjednała utalentowanej autorce gorące przyjęcie i długotrwałe oklaski.

Publiczność czuła się mile podnieconą serdecznym ciepłem, swojską atmosferą i szczerze pulsującym życiem, jakim technie obrazek pani Mellerowej, wyposażony sporym zasobem bystrych obserwacji obyczajowych, dziwnie nasz i rodzimy w kolorycie, pełen naturalnego i łatwego wywiązującego się ruchu, prawdziwy w charakterystyce, szczerzy i głębszy częstokroć w odczuciu.

Autorka pozbyła się tym razem właściwego sobie zgryźliwego pesymizmu i dobrze wyszła na tem wyzwoleniu się z pod powiętych a priori posądzeń i cierkich goryczy...

Dobrze wyszła też na tem literatura dramatyczna, która wzbogaciła się o jeden utwór istotnie żywotny, a tak serdeczny i swojski, jak chyba tylko obydwa rodzajowe cacka Blizińskiego: „Kawaler marcowy“ i „Mał od biedy“.

Pp. Ostrowski i Galasiewicz doskonale odtworzyli dwa tryskające humorem i uderzające prawdą typy pana Jacentego i Barnaby; pierwszy z nich zwłaszcza zawdzięcza świetną rolę autorce w tej samej mierze, jak ona wybornemu tłumaczowi swoich intencji.

W ogóle przedstawienie komedji, jednolite, harmonijne i ożywione, zapewnia jej długi i zasłużony żywot w repertuarze teatru rozmaitości.

„Zawierucha“ Władysława hr. Koziebrodzkiego jest lekkim szkicem na motywach psychologicznych, wdzięcznie rzuconym i piękną dykcją wspartym.

Sytuacja nie nowa i może niezbyt pomysłowo rozwiązana; mimo tego drobnej tej fraszki salonowej z przyjemnością wysłuchać można.

P. Wolski w roli Edwarda ożywił sztukę naturalnością i łatwą swadą swego ujmującego humoru; p. Prażmowski grał jak zawsze z poprawną i szlachetną manierą.

* Dziś w teatrze rozmaitości w „Mieszczanach na

provincji" przedostatni występ panny Marji Deryn-
żanki, która we środę jako Małgorzata w „Faustie“
pożegna scenę i publiczność.

* Onegdaj na scenie teatru rozmaiteści odbyła się
próba czytana z trzyaktowej komedji oryginalnej
Jordana „Słomiany człowiek“.

Tytułową rolę odtworzy p. Żółkowski.
Inne role objęły panie: Borkowska, Czakówna,
Ostrowska oraz pp. Ostrowski, Prazmowski, Rapa-
cki i Wolski.

* Towarzystwo artystów francuskich dziś zrana
opuściło Warszawę.

Pozostała tylko na dni kilka panna Lody której
nadwierzony stan zdrowia wymaga koniecznego
wypoczynku.

* W środowym wieczorze Towarzystwa muzycz-
nego wystąpi po raz pierwszy panna Wolińska,
fortepianistka z Kijowa.

Panna W. odegra między innymi z p. Kleczyń-
skim impromptu Reineckiego, oraz koncert Szejena.

* W przyszłą środę dnia 17-go b. m. w sali re-
sursy obywatelskiej, o godzinie 1 ej z południa,
dany będzie poranek muzyczno-deklamacyjny na
rzecz pozostałej wdowy po ś. p. Stanisławie Mo-
nuszczce.

Współdziałal przyrzekli, panie: Blumberg, Krá-
jewska, Świącicka, pp. Piramowicz i Dziadulewicz.
Czynną też będzie orkiestra teatru wielkiego pod
wodzą hr. Gustawa Platera.

* Sarasate za dni kilka przybędzie do Warszawy.
Wielki mistrz skrzypiec wystąpić ma raz tylko
jeden na koncercie przez dyrekcję teatrów urząda-
nym.

„Djabeł hiszpański“ wzbogacił obfity repertuar
swoją fantazją z „Carmeny“, którą oszłamia podo-
bno słuchaczy...

= Trzecia maskarada.
I cóż o niej powiedzieć nowego?
Ruchliwa, gwarna, prawie hałaśliwa, czasami na-
wet dowcipna—gromadząca raz do roku wszystko
co się chce bawić... pod maską...

Taką była i wczoraj!
Rzeczono sportu amatorów i amatek zebrało
się wczoraj około 3,000.

Oto i wszystko dla tych, co nie byli.
Ci co byli zapewne mogliby powiedzieć więcej..

= Zabawa na lodzie.
Towarzystwo wioślarskie zaprosiło wczoraj War-
szawę na miniaturowy stawek w Saskim ogrodzie,
obietując jej różne piękne i fantastyczne dzwiny.

Okolo dwóch tysięcy osób, pomimo silnego mro-
zu, stawilo się też do apelu, bo Warszawa bawić
się lubi i bawić się *à tout prix* musi.

Stawek przystrojono w chorągwie, oświetlono
ehińskimi lampionami, wykzesano z brył lodu pa-
rę grot gustownych—i dano hasło do uciechy...

Przeszło sto masek charakterystycznych odtar-
czyło zatem ku rozkoszy rojących się widzów kra-
kowiaka na łąkach, tudzież charakterystycznego
kontredansa.

Żwawo i dziarsko hasała młodzież do godziny
10-tej.

O tej porze zimno zaczęło studzić zapal młodó-
ści...

Zabawa powiodła się wybornie; Towarzystwu
tak się też wynik wczorajszej mroźnej maskarady
podał, że zamierza ją w przyszłą niedzielę po-
wziąć.

Bardzo dobrze.
= Z karnawału.

Tak okazały zazwyczaj bal na rzecz szpitala
dziecięcego odbędzie się w przyszły piątek dnia
19-go b. m.

Komitet, na którego czele stają panie: Aleksandra
z hr. Potockich hr. Potocka i Gabryella z Brezów
Wrotnowska, rozesłał już zaproszenia i z całą gor-
liwością krząta się około uświetnienia wieczoru.

Blizsze szczegóły zabawy podamy wkrótce.

= Testament Rapaackiej.

W uzupełnieniu podanej wyżej wiadomości o o-
statniej woli znakomitej filantropki Tekli Rapa-
ckiej, dowiadujemy się, iż ś. p. Tekla i w akcie tym
poczyniła różne zapisy na dobroczynne cele.

Kasy rzemieślnicze otrzymały też podobno hojny
zasilek...

= Art. nad.
Szpanowny redaktorze!

Chęć czynnie poprzeć zaeny i ze wszech miar
godzien uwagi projekt przez p. M. Wisłockiego
w artykule „O megile“ w nrze 10-ym Kurjera rzu-
cony, mam zaszczyt zawiadomić sz. pana, iż ofiaru-
ję się wykonać bezpłatnie roboty murarskie, a mo-
że znajdzie się jakiś in. chętny i przyczyni się ma-
terjałem surowym do wzniesienia projektowanego
grobu.

Ś. p. Podczaszyński był jednym z pierwszych

moich kierowników, a cześć i wdzięczność powodu-
je mnie do złożenia tej drobnej cegiełki.

Pozostają z należnym szacunkiem

Józef Stefan Lasocki,
majster murarski.

= Przytulki dla rodzących.
Otwarte w listopadzie r. z. przytulki dla rodzą-
cych rozwijają się jaknajpomyślniej.

W ciągu 6 ciu tygodni odbyło się w nich 31 po-
rodów—najwięcej porodów miał przytułek na Le-
sznie.

Rezultat to doskonały, zwłaszcza gdy się zważy,
iż uboga ludność nie oswoiła się dotąd z tą instytu-
cją i że z drugiej strony prywatne akuszerki stara-
ją się ją z całej siły zdyskredytować.

Pogłosce, jakoby i lekarze rozrywali o przytul-
kach niekorzystne wieści, nie dajemy wiary.

= Zniknięcie.
Antoni K., liczący lat 14, wyszedłszy przed trze-
ma dniami z mieszkania w domu pod nrem 3-im
przy ulicy Marszałkowskiej, do wczorajszego dnia
nie powrócił.

Zaniepokojeni rodzice udali się do policji z pro-
śbą o wyszukanie zaginionego.

= Groźny upadek.
Z dachu domu oznaczonego nrem 9 przy ulicy
Nalewki spadł Maurycy B., czeladnik blacharski,
zajęty okolo naprawy dachu.

Żywego jeszcze, lecz ciężko rannego odwieziono
do szpi ała starozakonnych.

= Nagła śmierć.
W przytulku nolegowym przy kancelarji cyrku-
la I/XI zachorowała niemłoda kobieta.

Wieziona w dorożce do szpitala, kobieta ta w dro-
dze zmarła.

Zarządzono śledztwo celem zbadania jej osobi-
stości.

W gabinecie konsultacyjnym dra G. zmarła na-
głe przybyła po poradę lekarską Karolina Z. żona
romocnika maszynisty ze stacji Lapy kolei o-
s-burskiej.

Dla zbadania przyczyny śmierci zarządzono do-
chodzenie.

= Zaczadzenia.
W domu pod nrem 10 przy ulicy Erywańskiej,
Marjanna W. wraz z dwojgiem dzieci: 2 letnią Jó-
zefą i 2-miesięcznym Leonem, napaliwszy w piecu
i zamknawszy blachę, udała się na spoczynek.

Nazajutrz rano znaleziono ich wszystkich troje
bez przytomności.

Pomoc lekarska uratowała na razie matkę, która
jednakże dzisiejszej nocy również zmarła — dzieci
nie zdołano weale docenić.

W domu znów pod nrem 25 przy ulicy Pańskiej
uległ zaczadzeniu wyrobnik Adam N.

Udzielona na razie pomoc lekarska przywróciła
mu życie, lecz ciężko chorego odwieziono do szpi-
tala starozakonnych.

= Wypadki.
* Na Nowowiejskiej pod nr 2d zmarł nagle 76-letni sta-
rzec Kajetan W.

* Na chodniku ulicy Aleksandrowskiej na Pradze za-
leżono bezprzytomnego człowieka.

Odwieziono go do szpitala, gdzie stan jego uznano za
bardzo groźny.

* W ubiegły piątek, o godzinie 2-iej po południu, w do-
mu pod nrem 160 przy ulicy Targowej na Pradze, w miesz-
kaniu bednacza zapaliły się wióry leżące koło pieca.

Ogień stłumił mieszkańcy przed przybyciem wezwanego
na pomoc działu prasznego.

Tegoż dnia w domu pod nr 44 na Podwale zapaliła się
podłoga od wypadłych z pieca węgli.

Takiż wypadek zdarzył się też w domu pod nrem 310
na Pradze.

W sobotę, w domu pod nrem 69 przy ulicy Wołowej,
za aily się wióry, znajdujące się w pobliżu pieca.

We wszystkich trzech wypadkach płomienie stłumił
w za odka sami mieszkańcy.

= Nowa spółka rolnicza.
Grono ziemian piociekich przystępuje do zawiąza-
nia komandytowej spółki rolniczej.

Najważniejsza przeszkoda—brak spółnika firmo-
wego, została usunięta.

Więcej takich spółek, a rolnictwo zyska potężny
bodziec do dalszego postępu!

= Światło elektryczne.

Wspominaliśmy już o zaprowadzeniu oświetlenia
elektrycznego systemu Edisona w cukrowni Józe-
fowskiej.

W sobotę oglądaliśmy jego funkcjonowanie na
miejscu.

Zabudowania fabryczne Józefowa stanowią nie-
jako całe miasteczko, a rozprowadzenie światła
przedstawiało wiele trudności, które szczęśliwie i
umiejętnie pokonane zostały.

Światło jest bardzo jasne, równe i bez żadnych
drżeń ani wahań.

Lampki siły ośmiu i szesnastu świec, rozmieszco-

ne po całym gmachu fabrycznym, oświetlają go
znakomicie.

Każda lampka kosztuje 3 rs. 25 kop. na 800 go-
dzin funkcjonowania.

W biurach i kantorach fabryki, zbyt silny blask
światła dla piszących ma być miarkowany za po-
mocą kloszów ze szkła mleczonego.

Obecnie już światło elektryczne pali się po 15
godzin na dobę w najważniejszych działach fa-
bryki.

= Nowi prawnicy.
Coraz więcej członków znakomitych rodzin prze-
nika do sądownictwa.

Obecnie hr. Plater ogłasza, iż otworzył praco-
wnię notarialną w Kijowie.

= Zator.
Kapryśna Wisła, wyrządzająca niemało szkód
wylewami podczas lata i w zimie także rzuca po-
strach i grozi zniszczeniem.

Niedaleko od Warszawy, w powiecie garwoliń-
skim, pod wsią Skureza podczas zamarzania rzeki
utworzył się zator lodowy tamujący odpływ wody,
która właśnie przybierać zaczęła.

Już przed dziesięciu dniami dosięgła ona wyso-
kości wału ochronnego, zalawszy poprzednio kilka-
naście budynków mieszkalnych i gospodarskich
we wsiach Holendry Magnuszewskie i Przewóz.

Była obawa, iż wal nie wstrzyma nacisku wody,
a wówczas nieszczęście, jakie dotknęło kilkunastu
mieszkańców pomienionych dwóch wsi przybłoby
daleko szersze rozmiary.

Mrozy panujące od kilku dni na razie zapobiegły
nieszczęściu, zator jednak istnieje, a odwilż może
łatwo spowodować katastrofę, jeżeli nie będą przed-
sięwzięte środki zaradcze.

Tak zapewnia Kur. por., na którego wiary szcze-
góły te podajemy.

= Świętokradztwo.
W Brzezinach, miasteczku powiatowem, o dwie
mille od Łodzi oddalonem, okradziono przed trzema
dniami kościół farny.

Złodzieje, przepiłowawszy pierwsze drzwi dębo-
we i drągiem żelaznym wylamawszy drugie żela-
zne, dostali się do środka, zasłonili okna ornatami
i zapalili światło rozbili wszystkie skarbonki,
otworzyli wszystkie zamki, zabierając kosztowniejsze
przedmioty...

Monstrancji zabrać nie zdążyli.
Na ślad ohydnych świętokradców dotąd wpaść
nie zdołano.

= Nieumiejętne obchodzenie się z bronią.
Znowu mamy do zanotowania nieszczęśliwy wy-
padek z bronią palną, jaki świeżo wydarzył się
w lasach Przysuchy.

Ofiara nieostrożności i nieumiejętności padł Ro-
mund R.

= Pożar.
We wsi Jaślikowie w krasnostawskim pożar
zniszczył zabudowania gospodarskie i kresocinę.

Zgierzalo też kilkanaście sztuk inwentarza.
Ratując bydło, straciło życie dwóch parobków
dworskich, Jarglik i Pałka, trzeci zaś Antoniak
został silnie poparzony.

Buildynki i ruchomości były ubezpieczone.

Ze świata.

× Gabinet archeologiczny uniwersytetu Jagiellońskiego,
wzrastając nieustannie, doszedł do 7,700 numerów.
W ostatnich czasach pozyskał gabinet nader ciekawą
grupę zabytków kamiennych z Rugji.

× W Ks. poznańskim zgasa w tych dniach Paola z
hr. Żubieńskich Morawska. Pani ta, urodzona w dniu
4-ym stycznia 1790-go roku, przeżyła wiek cały prawie,
aby szeregim zacnych uczynków, istnienie swoje na zie-
mi odznaczyć. Córka słynnego ministra sprawiedliwości,
któremu przeprowadzenie organizacji sądowej za Księ-
stwa warszawskiego kraj zawdzięczała, od lat młodzień-
czych zasłynęła domowemi cnotami. Poślubiona refe-
rendarzowi Morawsktomu, jako żona i matka stała się
wzorem dla innych. W roku 1815-ym osiadła w Oporo-
wie w Ks. poznańskim, ś. p. Morawska roznieciła tu
prawdziwe ognisko domowego szczęścia i miłości ro-
dzinnej. Jej dobroczynność i ofiary na polu obywatel-
skim snuły się bez granic, wprowadzając w podziw całą
okolicę. Razem z generałową Chlapowską i księżną Sut-
kowską, czeigodna zmarła poświęcała się szerzeniu oświa-
ty i moralności pomiędzy ludem. Nazwisko też jej pod
większą strzechą niezadługo stało się popularnem. Za-
kończyła zasłużony żywot w dniu swoich urodzin r. b.,
pozostawiając po sobie żal powszechny. Jej korespon-
dencja, obejmująca trzy ćwierci wieku, znajduje się w rą-
ku rodziny. Byłby to nadzwyczaj cenny przyczynek do
dziejów bieżącego stulecia...

× W Poznaniu dnia 16-go b. m. odbył się ma świetny

bał kostiumowy na rzecz funduszu subwencyjnego dla miejscowej sceny polskiej. Gospodyniami wieczoru są panie: Helena Potworowska, Helena Karśnicka, Teodorowa hr. Mycielska i Marja hr. Ponińska.

× **Portret p. Walewskiej** (bez dodania imienia) ukazał się jako „ideal polskiej piękności“ w *Heimat*, ilustracji wiedeńskiej. Portret, jak wiadomo, malował prof. Bierman, na drzewie ciął go Henckel.

× **W Wiedniu**, jak donosi *Czas*, ukazała się odezwa wzywająca do składek na pomnik „ku czci rycerstwa zjednoczonego pod wodzą króla Sobieskiego“. Pomnik ten stanąć ma na Kahlenbergu. Będzie to wysoka (140 metrów) kolumna na postumencie o ozdobnych formach architektonicznych; w środku kolumny znajdować się mają schodki, prowadzące na galerijkę, umieszczoną poniżej szczytu. Szczyt kolumny uwieńczy posąg Zwycięstwa (*Victoria*) na olbrzymiej kuli. Autorem projektu jest architekt Jędrzej Streit; koszt pomnika obliczono na 58.000 złr. Odezwa ta, napisana w tonie wielce sympatycznym dla polaków i z rzadką u Niemców bezstronnością, nazywa Sobieskiego „właściwym oswobodzicielem Wiednia“.

× **Artyści wiedeńscy** urządzają dnia 27-go b. m. wielki bal kostiumowy. Program wieczoru zawiera między innymi po hód, przedstawiający w żywych obrazach obłęd *Wie* z roku 1683 go. Jedną z wybitniejszych grup utworzy rycerstwo polskie z Sobieskim na czele.

× **Pojedynek z tragicznym zakończeniem** odbył się w komitacie bereskim na Węgrzech, a mianowicie w lesie klimeckim, na granicy Węgier i Galicji. Stanęli na placu jako przeciwnicy br. W. i porucznik H. Pierwszemu sekundowali dwaj panowie ze szlachty galicyjskiej, br. K. i hr. P., drugiemu dwaj oficerowie. Obaj przeciwnicy przynieśli pistolety, a los rozstrzygnął, iż do walki zostaną użyte pistolety porucznika H. Była to broń francuska, gwintowana, wypalająca za najlżejszym dotknięciem! Odstęp był na 30 kroków, z prawem zbliżenia się na sześć kroków do trzeciego strzału. Baron W. strzelił trzy razy zbliżając się ciągle, wszystkie trzy strzały chybiły... Porucznik H. nie strzelił w pierwszych dwóch tempach. Za trzecim dopiero sygnałem strzelił po raz pierwszy... Kula strzaskała czaszkę przeciwnika. Baron W. dokonał życia w siedmiu sekundach po strzale. Sekundanci przywieźli zwłoki na terytorjum galicyjskie. Porucznik H. niekl. Władze wdrożyły śledztwo. Rzecz tę podaje *Buda pesti Hirlap*.

× **Św. kongregacja** potępiła cztery pedagogiczne dzieła w języku francuskim. Jedno z nich, wielce rozpowszechnione, nosi tytuł: „*Eléments d'instruction morale et civique*“, pióra deputowanego Compauré, drugie jest utworem znanego powieściopisarza Grévilla.

× **Moltke o Gambecie**. W *Temps* przytacza Clarétie następujący sąd wielkiego strategika o wojennych organizacjach Gambetty. „Na pewnym zebraniu drwili sobie oficerowie pruscy z Gambetty i stworzonych przezeń siłach zbrojnych dla obrony ojczyzny. „Wszystko to bardzo piękne, moi panowie — rzekł Moltke — ale chciejcie wziąć pod uwagę, iż po Sedanie i Metz uważaliśmy wszyscy wojnę za skończoną, a Francję jako niezdolną do żadnego oporu — tymczasem owe improwizowane armje przez pięć miesięcy wciąż nam w drodze stały. W ciągu jednego miesiąca rozproszyliśmy regularne wojsko, a potrzeba nam było pięciu miesięcy dla rozbicia wolonterów i mobilów. Gdy wszystko zdawało się być skończonym, zjawił się nagle lud z różnych stron nadbiegły, regimenta, jeśli chcecie, i ten lud niewyćwiczony stanął z nami do walki. Panowie zapomnieliście o tem, ja nie, bo miałem z tym prawnikiem niemało kłopotu, i kosztował on mnie wiele trudów i wysiłku. Jednym słowem Gambetty *levée en masse*, taką była dla nas żołnierzy niespodzianką, iż będzie ona przedmiotem studjów przez wiele lat pokoju...“

× **Cognac**, słynne z wyrobów tegoż nazwania miasteczko, w osobluszy sposób uczciło zmarłego Gambetty. W dzień odbywającego się w Paryżu pogrzebu nietylko drzwi i okna merostwa oraz szkoły, ale nawet kościoły okryto żałobą po ex-dyktatorze. Ale co najciekawsze, olbrzymi posąg króla Franciszka I-go, urodzonego, jak wiadomo, w Cognacu, przyozdobiono długimi, krepowemi szarfami i mnóstwem wieńców... Franciszek I-szy oplakujący śmierć Gambetty — tego już zawieli

× **Szalony pożar** w mieście Milwaukee w prowincji Stanów Zjednoczonych Wisconsin, który jak doniósł nam telegram, powstał w dniu 10-ym b. m., kosztował życie zbyt wielkiej, nawet na katastrofy amerykańskie, liczby osób. Ogień wybuchnął o godzinie 4-jej zrana w Newhall-Housse, w jednym z największych hotelów w Milwaukee. W ciągu 20 minut ogarnęło 6-piętrowy gmach morze płomieni. Przeszło 400 gości i 100 osób ze służby hotelowej pograżonych było we śnie... Hotel pomieścić może 800 osób. Księgi hotelowe splonęły, dlatego trudno podać dokładną liczbę obecnych. Służba zbudziła się naprzód, wyskakując z najwyższych pięter na rozciągnięte prześcieradła, których publiczność dostarczyła. Przeszło 60 osób, po największej części ze służby, zabiło się wyskakując... Dotąd obliczono w ogóle 100 trupów, z których 30 wydobyto z gruzów. Sikawki mogły tylko domy sąsiednie ocalić, lecz dla hotelu były bezsil-

ne. Nadzwyczajny mróz przeszkadzał działalności sika- wek, gdyż woda marzła w rurach. Straszne podobno dzieć się miały sceny. Artystka dramatyczna Gilbert, niedawno zamężna, spaliła się w oczach publiczności... Znany karzeł Tom Thuab ocalał. Właściciel hotelu Hold dostał obłąkania. Wielu uratowanych odniosło straszne skaleczenia.

× **Americana.**

W hotelu.

— Kawy! kawyl! — zawołał do służki gość jednego z hotelów w Cincinnati.

— Yes, sir — odszepnął służka.

— Czy macie waszą kawę pomieszaną z cykorją?

— Tak, mamy.

— I groszkiem i bobem?

— Yes, sir.

— Czy kawa wasza ciemna jak noc, a gęsta jak błoto?

— Tak, sir.

— Czy letnia?

— Zupełnie tak.

— Czy gwarantujecie, iż spowoduje chorobę nerkową (*Bright's disease*) i powiększy wątrobę w czterech tygodniach?

— Tak, gwarantujemy, sir.

— Tedy przynieś mi jej trzy albo pięć filiżanek, bo już od roku nie miałem sposobności dostać prawdziwej hotelowej kawy...

I gość odetchnął, jakby mu jakie brzemie spadło z sercal...

Nekrologja.

† S. p. Tekla z Kozłowskich **Rapacka**, zmarła dnia 12 stycznia 1883 roku, w wieku lat 84. Nabożeństwa żałobne odbędą się w dniu 17 b. m. od południa w kościele Świętego Krzyża, poczem nastąpi wyprowadzenie zwłok o godz. 1-jej po południu do rogatki wolskiej, pochowanie zaś w grobie rodzinnym w Borzęcinie nastąpi nazajutrz t. j. 18 b. m. w południu. —158—

† S. p. Wejciech **Konarzowski**, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, w dniu 14 stycznia zakończył życie. Pozostała w ciężkim smutku żona z dziećmi, oraz matką zmarłego zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo w dniu 16 b. m., t. j. we wtorek, o godzinie 11-jej zrana, w kościele Narodzenia N. Marii Panny na Lesznie, poczem nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz powązkowski. —44—

† S. p. Ksawery **Makarowicz**, b. obywatel ziemski, przeniósł się do wieczności dnia 13 stycznia 1883 r. przeżywszy lat 69. Pograżeni w ciężkim smutku syn, synowa, wnuki i rodzina, zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na nabożeństwo żałobne odbyć się mające w górnym kościele Świętego Krzyża we wtorek t. j. dnia 16 b. m. o godzinie 12-jej oraz na eksportację zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła o godzinie 3-jej po południu na cmentarz powązkowski. —151—

† S. p. Tadeusz **Bątkiewicz**, majster krawiecki, po długiej i ciężkiej chorobie opatrzony św. Sakramentami przeniósł się do wieczności, przeżywszy lat 66. Pozostała żona z córką, zięciem i wnuczką, w nieobecności syna i synowej, zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo w dniu 16-ym stycznia r. b. t. j. we wtorek o godzinie 10-jej zrana odbyć się mające w kościele św. Ducha (po-Paulińskim) przy ulicy Fr. ta oraz na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu o godzinie 3-jej po południu na cmentarz powązkowski. —154—

† S. p. Leander **Rafomski**, b. oficer b. wojsk polskich, obywatel ziemski, zakończył życie d. 29 grudnia 1882 r. na Wołyniu w powiecie rowieńskim. Nabożeństwo żałobne za spójność jego duszy odbędzie się d. 16 stycznia r. b., to jest we wtorek, w kościele św. Krzyża o godzinie 10 i pół zrana, na które pozostała rodzina zaprasza krewnych i znajomych. —142—

† S. p. Teresa **Sołkiewicz**, b. obywatelka, wdowa, opatrzona św. Sakramentami, przeżywszy lat 62, zakończyła życie d. 13 stycznia r. b. W smutku pozostała siostra zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo do kościoła św. Anny (po-bernardyńskiego) d. 16 b. m. o godzinie 10 i pół zrana, oraz na wyprowadzenie zwłok tegoż dnia i z tegoż kościoła, o godzinie 3-jej po południu na cmentarz powązkowski. —146—

† We wtorek, dnia 16 b. m., o godzinie 11-jej zrana, odprawionem będzie żałobne nabożeństwo w kościele górnym św. Krzyża, za spójność duszy ś. p. Maurycego hrabiego **Potockiego**, na które pozostała rodzina zaprasza niniejszem krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłego. —96—

† W dniu 16 b. m., t. j. jutro, o godzinie 11-jej zrana, odbędzie się w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie nabożeństwo żałobne za spójność duszy ś. p. Wacława hr. **Gutakowskiego**, zgasłego d. 27 listopada r. z. w W. Księstwie Poznańskim, a razem w połączonej intencji za dusze: jego małżonki ś. p. Józety z Grudzińskich hr. **Gutakowskiej**, jego siostry Gabryeli z hr. Gutakowskich hr. **Zabiellowej**, fundatorki kościoła grzybowskiego i jej małżonka Henryka hr. **Zabielly**, na który to nabożny obrzęd administrator kościoła grzybowskiego wszystkich życzliwych zaprasza. —39—

† Za spójność duszy ś. p. Tekli z Malewiczów **Korsak**, zmarłej w dniu 31 grudnia r. z. w dobrach Jukiewicz, gub. grodzieńskiej, odbędzie się w kościele św. Karola Boromeusza w dniu 22 stycznia r. b., t. j. w poniedziałek, o godzinie 9-jej zrana, żałobne nabożeństwo, na które syn, wraz z żoną i dziećmi zaprasza. —143—

† W dniu 17 stycznia, t. j. w środę, o godzinie 10-jej odprawionem będzie żałobne nabożeństwo w kościele powązkowskim, jako w trzecią rocznicę imienia ś. p. Józefa **Karczmarskiego**, na które pozostała żona wraz z dziećmi zaprasza rodzinę i znajomych zmarłego. —145—

† We wtorek, dnia 16 b. m., o godzinie 10-jej zrana w kościele św. Anny (po-bernardyńskim) na Krakowskim-Przedmieściu, odbędzie się żałobne nabożeństwo za duszę ś. p. Józefa **Orłowskiego**, rady budowniczego, na które pozostała żona z dziećmi zaprasza krewnych i znajomych. —144—

† Jutro, dnia 16-go, jako w rocznicę zgonu ś. p. Jana **Jasińskiego**, b. dyrektora teatrów warszawskich, za spójność jego duszy odprawioną będzie o godzinie 9-jej rano, msza św. w kaplicy archid. nfraternji literackiej, przy kościele św. Jana w Warszawie.

† Jutro, dnia 16 b. m., jako w ok. awę pierwszej rocznicy śmierci ś. p. Piotra **Krasnodębskiego**, obywatela m. Warszawy, odbędzie się o godzinie 10-jej zrana żałobne nabożeństwo w kościele katedralnym św. Jana, w kaplicy Matki Boskiej, na które pozostała żona zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —147—

† W kościele św. Anny na Krakowskim-Przedmieściu w dniu 16 b. m., o godzinie 10-jej odprawionem będzie nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Józefy **Kożuchowskiej**, dobrodziejki arcybractwa Serey Najświętszej Marii Panny, na które senior tegoż uprzejmie zaprasza rodzinę, oraz członków należących do rzeczonego arcybractwa. —141—

† Jutro, dnia 16 b. m., jako w dzień imienia ś. p. Marcelego **Chybczyńskiego**, odbędzie się nabożeństwo żałobne o godzinie 9-jej rano, w kościele archikatedralnym św. Jana, na które pozostała rodzina krewnych i przyjaciół zaprasza. —148—

† We wtorek, d. 16 b. m., odbędzie się nabożeństwo żałobne za spójność duszy ś. p. Józefa **Tomaszewskiego**, w kościele Przemienienia Pańskiego przy ulicy Miodowej, o godzinie 10-jej zrana, na które pozostała wdowa, wraz z córkami zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłego. —136—

† W dniu jutrzejszym, t. j. 16 b. m., jako w rocznicę śmierci ś. p. Konstantego **Lentz**, odbędzie się żałobna wotywa o godzinie 9-jej zrana, w kościele Narodzenia N. Panny Marii na Lesznie, na którą pozostała żona z synami zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —137—

† We wtorek, dnia 16-go b. m., o godzinie 10-jej zrana, w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie odbędzie się nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Aleksandra **Trynieszewskiego**, urzędnika ministerjum petersburskiego, na które pozostała żona z dziećmi zaprasza. —139—

† Dnia 16-go b. m., we wtorek, o godzinie 10-jej zrana, w kościele św. Antoniego (po-reformackim) przy ulicy Senatorskiej, odbędzie się żałobne nabożeństwo za duszę ś. p. Dominika **Zielińskiego**, mecenasa, jako w piątą rocznicę śmierci. —138—

Z Cesarstwa.

Petersburg 12 go stycznia. — *Nowosti* donoszą o powziętym przez wyższe władze administracyjne projekcie utworzenia w guberniach: kowieńskiej, wileńskiej i grodzieńskiej, towarzystw kredytowych ziemskich.

Petersburg 12-go stycznia. — Jak donosi *Nowoje wremia* komisja do obmyślenia środków ograniczenia kontrabandy spirytusu oświadczyła się za obniżeniem akcyzy w pasie pogranicznym, zniesieniem robót nocnych w gorzelniach z uwagi na trudność kontroli i wreszcie za podziałem gorzelni na fabryczne i rolnicze.

Petersburg 12-go stycznia. — *Nowoje wremia* zwraca uwagę swoich czytelników na następną, a jak powiada, niepozbawioną znaczenia spostrzeżenie, uczynione przez *Moskowskija wiadomosti*, dotyczące dróg żelaznych idących ku zachodniej granicy państwa. „Na warszawsko-wiedeńskiej, warszawsko-bydgoskiej i nadwiślańskiej drodze żelaznej brzmi głośno język niemiecki; nie mówiąc już o naczelnikach stacyj, maszynistach, ekspedytorach, nawet większa część służby pociągowej używa języka niemieckiego. Dlaczego ministerjum komunikacyj nie zwróciło dotychczas uwagi na tę okoliczność? Dlaczego na drogach krajowych, a zwłaszcza na wymienionych, większość urzędników stanowią cudzoziemcy? Na owych kresach więcej niż gdziekolwiek indziej należałoby przestrzegać prawidła, aby na drogach żelaznych służyli tylko ludzie będący rosyjskimi poddanymi oddawna i zasługujący na zaufanie. Przyjęcie poddaństwa nie dowodzi jeszcze zostania rosjaninem.“

Petersburg 12-go stycznia. — W tych dniach spodziewany tu jest poseł rosyjski przy dworze serbskim, p. Persiani, który przybywa do stolicy w interesach urzędowych. Przyjedzie też niebawem do

Petersburga sekretarz rosyjskiej ambasady w Kopenhadze, który ma podobno specjalną misję.

Petersburg 12-go stycznia. — Agencja północna zaprzecza wiadomości podanej przez Petersburgską wiadomości o wrzekomem ograniczeniu władzy gubernatora i w ogóle rosyjskiego wpływu w Finlandji. Władza gubernatora istnieje tam w dawnym zakresie, komenda w wojskach fińskich istnieje rosyjska, a szkoły mają być oddane pod kierunek rosyjskiemu ministrowi oświecenia, żadna też agitacja dążąca do oddania fortec rosyjskich pod straż wojsk fińskich nie istnieje.

Petersburg 12-go stycznia. — Z londyńskiej *Army and Navy Gazette* dowiaduje się *Golts*, jakoby rząd rosyjski zamówił u Schwarzkopfa w Berlinie 500 brązowych min wodnych.

Moskwa 12-go stycznia. — Moskowskija wiadomości donoszą na podstawie informacji gazet zagranicznych, że sąd kasacyjny uznał wybory deputatów w Sofii za nieprawne. Z tegoż samego źródła pomieniony dziennik czerpie wiadomość o aresztowaniu w Macedonji, w okolicach Krzyworzecznej Planiny, korespondenta gazety *Nowoje wremia*, który pod konwojem odstawiony został do Skoplji.

Ostatnia pocztą

„Kurjera Warszawskiego”.

Paryż 13-go stycznia. — *Temps* obawia się, że polityka angielska w Egipcie rozwine znowu kwestję wschodnią i posłuży za pobudkę dla Rosji do zajęcia Armenji a dla Austro-Węgier do zajęcia Salonik.

Paryż 13-go stycznia. — W izbie deputowanych Brisson dziękuje za ponowny wybór i wykazuje potrzebę zgody, która najlepszym będzie sposobem uczczenia zmarłych i wypełnienia obowiązku wobec wyborców (oklaski).

Paryż 13-go stycznia. — Francja wysłała Barrera na konferencję dunajową w Londynie. — Poeta Déroulède, prezes ligi patriotycznej, niebezpiecznie zachorował.

Paryż 12-go stycznia. — Spuller (gambetysta) wybrany został na czwartego wice-prezesa izby deputowanych 182 głosami przeciw 145, które otrzymał Boyssset (zeskrajnej lewicy). Było to pierwsze zmierzanie się parlamentarnych sił po śmierci Gambetty. Ponieważ przy wyborze wice-prezydentów przeszli dwaj deputowani, którzy nie byli kandydatami grup, *Temps* nawoływa do solidarności i do wytworzenia jednej wielkiej partji republikańskiej, aby ważnych głosowań nie pozostawiać na los przypadku. Senat wybrał na prezesa ponownie Leroyera, na wice-presesów: Peyrata, Humberta i Calmona. Czwartym wice-prezesem wybrany zostanie prawdopodobnie Batbie (z prawicy).

Nicea 13-go stycznia. — Pociąg nadzwyczajny ze zwłokami Gambetty przybył tu dzisiaj o godzinie w pół do 8-ej zrana. Na dworcu oczekiwali go prefekt, mer i rada municypalna. Pompierzy znieśli trumnę z wagonu i ustawili ją na katafalku wzniesionym w sali poczekalnej. Tłumy ludności i liczne deputacje defilowały przed trumną. Eskadra ewolucyjna rzuciła kotwice, celem wylądowania załogi, która będzie uczestniczyła w pogrzebie pod komendą admirała Peyron. Pogrzeb odbędzie się o godzinie 1-ej.

Nicea 13-go stycznia. — Niezliczone tłumy ludności odprowadziły do grobu zwłoki Gambetty. Mer wygłosił mowę. O godzinie 2-ej ciało zostało spuszczone do grobowca.

Nicea 13-go stycznia. — Gdy ciało Gambetty wjechało na dworzec tutejszy, lał deszcz strumieniami. Dla tego zgromadziło się niewiele publiczności. Wielka sala poczekalna ubrana była czarno; zdobiły ją herby Paryża, Nicei, tudzież Alzacji i Lotaryngji, sztandary, cyprysy i wieńce laurowe. Karawan przystrojony był w sztandary trójbarwne, kwiaty i girlandy. Dwa rydwany artylerzyckie, obciążone wieńcami, poprzedzały go. Dwadzieścia deputacji z Nicei z godłami i sztandarami, komitet garibaldowski armji Wogezów, stowarzyszenia strzeleckie, delegacje mnóstwa gmin szły za trumną. Kilka oddziałów wojska postępowało w orszaku. Za trumną szedł ojciec Gambetty z rodziną, był tak złamaany, że musiano go prowadzić. O godzinie 12 minut 20 pochód wyruszył. Kapele wojskowe zagłały, bębny uderzyły. Trumnę niosło ośmiu pompierów. Tłumy ludu mają wyraz głębokiej boleści. Latarnie gazowe, okryte kirem, płoną. Na ementarzu pochód defilował przed trumną.

Rzym 12-go stycznia. — W ostatnim tygodniu dokonano we Włoszech z powodu sprawy Oberdanka 125 aresztowań, 135 rewizyj domowych i 62 konfiskat gazet.

Londyn 13-go stycznia. — Gladstone czuje się dziś nieco lepiej. Zamierza on udać się do Cannes (w południowej Francji).

Windsor 13-go stycznia. — Księżna Connaught powiła w południe syna.

Dublin 13-go stycznia. — Wczoraj dokonano tu licznych aresztowań; w domach aresztowanych odkryto broń. Pomiędzy nimi znajduje się radca municypalny Carey. Zostali oni postawieni dzisiaj przed sądem poljeji poprawczej pod oskarżeniem o spisek na życie wielu urzędników i policjantów. Rozprawy odroczone na dni ośm.

Telegramy własne

„Kurjera Warszawskiego”

Otrzymane onegdaj.

Paryż 13-go stycznia.

Na powitanie zwłok Gambetty wystąpiły w Dijon, Maçon, Lugdunie i Marsylji władze miejscowe, delegacje instytucji publicznych z ciał wybieralnych, tudzież tłumy publiczności celem złożenia wieńców i wyrażenia powszechnego żalu.

Londyn 13-go stycznia.

Dzisiejsze *Daily News* przypuszczają, że wszystkie mocarstwa przyjmą propozycje Anglii co do Egiptu, wskutek czego Francja obaczy się zmuszoną do przyjęcia ich także.

Otrzymano wczoraj.

Petersburg 14-go stycznia.

Dzisiejszy *Praw. wiest.* donosi, iż Najjaśniejsi Państwo wraz z Dostojnymi Dziećmi raczyli przenieść się w dniu wczorajszym z Gatezyna do Petersburga i osiąść w pałacu Aniezkowa.

Petersburg 14-go stycznia.

Jego Cesarska Wys. W. Ks. Michał Mikołajewicz został zatwierdzony na r. 1883-ci w godności prezesa rady państwa. Głównozarządzający wydziałem kodyfikacyjnym w radzie państwa, Starickij, mianowany prezesem departamentu prawnego, sekretarz państwa Peretz, towarzysz ministra sprawiedliwości Frysz i zarządzający sprawami komitetu ministrów Mansurow mianowani członkami rady państwa, jednocześnie zaś pierwszy otrzymał rangę rzeczywistego radcy tajnego. Senator Połowcew mianowany sekretarzem państwa i sekretarzem stanu, pomocnik sekretarza stanu rady państwa Szydłowski pełniącym obowiązki sekretarza stanu departamentu ekonomji państwa.

Petersburg 14-go stycznia.

Przez opublikowany w *Praw. wiestniku* Najwyższy rozkaz ozdobieni zostali oznakami orderów: Aleksandra Newskiego J. Eks. metropolita mohilewski Fijałkowski, św. Anny I klasy, prezes izby sądowej Rogoziński, św. Stanisława I-iej klasy prezes izby sądowej Trachimowski i prokurator warszawskiej izby sądowej Butowski.

Petersburg 14-go stycznia.

Praw. wiestn. zamieszcza nominację redaktora „Dziennika ministerstwa oświecenia” Feoktistowa na naczelnika głównego zarządu do spraw prasowych w miejsce ks. Wiazemskiego uwolnionego od obowiązków z powodu rozstrojonego stanu zdrowia.

Petersburg 14-go stycznia.

Praw. wiestnik ogłasza nominację towarzysza ministra dóbr państwa Kulomzina na zarządzającego sprawami komitetu ministrów.

Petersburg 14-go stycznia.

Journal de St.-Petersbourg komunikuje, iż rząd rosyjski zgadza się na przedłużenie działalności sądów mieszanych w Egipcie na rok jeden.

Berdyczów 14-go stycznia.

W dniu wczorajszym o godzinie 9-iej wieczorem podczas przedstawienia bawiącej tu trupy cyrkowej, wybuchnął zdaje się wskutek pęknięcia lampy pożar. Wszczęt się nagle popłoch szalony. Widzowie rzucili się do bezładnej ucieczki. Przerazone masy widzów skłębily się u wyjścia. Budowla płonęła szybko. Gryzący dym podusił zatarasowanych. Prócz rannych i potłuczonych ofiar katastrofy **300**.

Moskwa 14-go stycznia.

Pieniądze skradzione przez Mielnickiego w znacznej części zostały odzyskane. Poljeja odnalazła je u jego córki i

syna, oraz u pewnego kupca. Syn Mielnickiego ukrył się. Do skompletowania całej sprzeniewierzonej sumy brak tylko kilkudziesięciu tysięcy rubli.

Otrzymane dziś.

Lwów 15-go stycznia.

Od soboty z południa kościół tutejszy oo. jezuitów zamknięty. Krążą rozmaite pogłoski o profanacji świątyni przez samobójstwo lub zabójstwo, tudzież o grożącym zawaleniu się sklepienia. Faktem jest, że zabójstwa ani profanacji nie było, a sklepienie bezpieczne. Prawdziwa przyczyna dotąd nie wyjaśniona.

Wiedeń 15-go stycznia.

W Budapeszcie odbyło się wczoraj wielkie zgromadzenie socjalistycznej partji robotniczej, na którym uchwalono rezolucję żądającą prawa powszechnego głosowania. Zgromadzenie rozeszło się wśród okrzyków: Niech żyje Apponyi!

Wiedeń 15-go stycznia.

Pomiędzy pięciu świeżo powołanymi przez cesarza parami znajduje się poseł Stanisław Polanowski.

Paryż 15-go stycznia.

Agitacje legitymistów, przycichłe obwילו, wznowy się znowu po śmierci Gambetty. Zapowiadają szereg bankietów rojalistycznych.

Londyn 15-go stycznia.

Dzisiejsze *Times* ogłaszają w streszczeniu notę angielską w sprawie Egiptu. Pisma tutejsze wyrażają otuchę, że mocarstwa przyjmą propozycje Anglii. *Morning Post* powiada, że ewentualna konferencja zajmie się tylko rozbiorem kwestji kanału Sueskiego.

Giełda.

Dnia 15-go stycznia 1883 roku.

Dwa dni była bezczynną giełda nasza.

Przez ten czas kurs rubli w Berlinie podniósł się znacznie, a taksacje dzisiejsze bezzmiennie opiewały. W sobotę za 100 rs. płacono w Berlinie 199.90. Taksacje 199³/₄.

Pomimo to usposobienie giełdy naszej było zwykłowe, a przyczyną tego jedyną było wstrzymywanie się oddających, przy objawionej chęci kupna ze strony znaczniejszych kupujących. Objaw to słabości giełdy, na którą drobne okoliczności silnie wpływają.

Pod wpływem tego usposobienia notowano 50.25 za długoterminowe na Berlin, za krótkoterminowe począwszy od 50.10 aż do 50.22¹/₂, w postępie po 2¹/₂ kop., niżej wprowadzie od piątkowego kursu, ale wcale nieodpowiednio do równi berlińskiej.

Na mniejsze miasta niemieckie za długoterminowe 50.27¹/₂ płacono, krótkoterminowe 50 do 50.12¹/₂.

Na Londyn żądano 10.13, płacono 10.10, 10.11¹/₂ i 10.12, ciągle w tych samych warunkach obniżki zbyt małej, przy usposobieniu ku wyższemu.

Na Paryż żądano 40.60 o 15 kop. tylko mniej niż w piątek, płacono 40.50 i 40.55, tylko o 10 kop. mniej.

Na Wiedeń 85.40 do 85.50 płacono, przy żądaniu 85.60 o 30 kop. za 100 fl. niższym niż w piątek.

Obroty weksłami średnie.

Listy likwidacyjne większe płacono 87.30, mniejsze 87.20 — bez zmiany, przy małym obrocie. Premjowe i wschodnie bez obrotu.

Listy zastawne coraz mocniej i drożej; za serji I-iej lit. A, zapłacono 99.65. Innemi nie obracano. Miejskie przy wyższym żądaniu bez obrotu. Zaotowano łódzkie po wysokim kursie, serja II-ga 81.75.

Z akcyj sprzedano małą partję hermanowskich po 310 i po tym kursie sprzedać można było i więcej; oddawców zbrakło.

Półimperjały — 8.35.

Godzina 12¹/₂. Weksle długoterminowe na Berlin 50.25.

J. Wł.

— **Dra Rejchmana Zakład leczniczy dla chorych na żołądek** w Warszawie, przy ulicy Kruczej nr 13BB, przyjmuje na stałe pomieszczenie chorych, dotkniętych cierpieniami żołądka i kiszki. O bliższych warunkach dowiedzieć się można na miejscu. —11—

— **W Warszawskim szpitalu dla dzieci, Aleksandra 23**, ordynują przychodzącym chorym dzieciom, codziennie od 10-ej do 12-ej. Naczelnym lekarzem dr Sikorski i lekarze ordynujący: d-rzy: Dudrewicz, Biegański, Malinowski, Peszke, Kościński. —3670—

Wykaz depesz

otrzymanych przez warszawską centralną stację telegraficzną w dniu 14 stycznia 1883 r. a nie doręczonych adresatom z powodu niedokładnych adresów.

Józef Perlmann dla Słobodzkiego, Doróżynki klub myśliwski, Jadwiga Jelska Hoża, Jaspischal Franciszkańska, Fiks, Sztafman dla Szwocha Langer Compie, Cayron Hotel Brühl, Erywańska nr 7, Sitkiewicz, Marszałkowska 6, Jakóbowski Wspólna 37, Marja Bezobiazowa Hoża 12, Lange, Ordynacka 4, porucznik Demański Wronia dom Gołębiewskiego, Maurycy Fuks Orla 7, Feliks Imbra Hotel Rzymski, Paulina ul. Prózna 6, Straszkiwicz Nowy-Swiat 32, generał Esichtner Nowy-Swiat 60, Protopopow hotel Maringe, kapitan gwardji Gołochwostow Wileza 9, Dworzynski Ogrodowa 23, Józef Popow Erywańska 4, Aleksander Kret hotel Saski, Owsiany Hoża 32, Stojowska Sosnowa 6, Natalia Łukina ul. Zistowa nr 5, Lotkeich i Chanienko, Piwowska Podwał 2, Chwalibóg Marszałkowska 75, Zurakow Senatorska, Konwój dowódcy Esaulowi Zdanoko, Koman Gärber Ogrodowa 2, Emilji Tuszyńskiej Jerozolimka, E Rudowski Złota 28, Czerniejowski Hotel Niemiecki, Goldfeld, Zyskind hotel Gdański, Łanna Krakowiak Twarda, E. Maiwki Złota 28, Stankiewicz Złota 28, Wincenty Piotrowski Chmielna 16.

TEATRA:

WIELKI: Dziś: „Coppelia“ i „Divertissement“. Jutro: „Żydówka“. — **ROZMAITOSCI:** Dziś: „Mieszczanie na prowincji“ (przedostatni występ p. Derynżanki). Jutro: „Jaćus“. — **MAŁY:** Dziś: „Betina“. Jutro: „Lokatorowie pana Blondeau“.

— **P. Favart, Coqueila i Dieudonné** fotografowali się przed wyjazdem zagranicę w atelier warszawskim Mieczkowskiego. —48—

(133) Dr med. **Chrostowski**, ord. szp. św. Rocha, przeniósł mieszkanie, Jerozolimka 18c, róg Brackiej.

— **Dr Turkiewicz**, Nowolipie nr 20. Choroby wewnętrzne i dzieci od 2—5. Porada dla niezamożnych na warunkach jak w lecznicach. (870)

Telefony warszawskie.

Wykaz

abonentów połączonych ze stacją centralną w ciągu ostatniego tygodnia.

Cegielski H., Trylski i ska, skład narzędzi rolniczych i nasion, Miodowa 2.
Fajans Maksymilian, kantor zakładu litograficznego i drukarni, Krakowskie-Przedmieście 52.
Br. Lesser Stanisław, dom bankierski (konsulat peruwiański), Miodowa 11.
Lilienstern J., administracja cukrowni Zakrzówek fabryczny, Marszałkowska 50a.
Lilpop Edward, budowniczy, Zgoda 1b.
Pietschman F., Kantor fabryki tektury asfaltowej, Tłomackie 3.
Pilaski Leon mieszkanie, Złota 9b.
Puciata Ryszard Leon, inżynier, właściciel biura technicznego, Krucza 13bb.
Steinert i Jantzen, dawniej H. Kraft, biuro techniczne, Miodowa 11.
Wasilewski i Pilaski, dom rolniczo-handlowy w hotelu Litewskim.
Wertheim Piotr, dom handlowy, Graniczna 13.
Wortman Maurycy, mieszkanie, Krakowskie-Przedmieście 52.

— Do „**Domu zdrowia**“ dra **Oltuszeckiego**, Długa nr 5. Całe utrzymanie wraz z lekarstwami i opieką lekarską rs. 3 w oddzielnych gabinetach, a rs. 2 w pokojach na dwie osoby, na dobę. Bliższa wiadomość na miejscu w kancelarii „Domu zdrowia“, lub u właściciela zakładu, Stare-Miasto, w domu gdzie apteka. —12b—

(128) **Choroby sekretne** leczy lekarz od 30 lat praktykujący, Chmielna nr 18. — *J. Bagiński.*

Instytut gimnastyki i szermierstwa. Miodowa nr 3. M. Olszewski. (140)

W d. 9 stycznia 1883 r.

otwarte zostały na nowo w Warszawie, ulica **Elektoralna nr 17**

Kąpiele Elektoralne.

Cały zakład został przez nową właścicielkę gruntownie przerobiony i odnowiony, a nowo zaprowadzone ulepszenia w maszyneryi zapewniają odwiedzającym zawsze jednorodną temperaturę i dostatek wody, nawet przy największej możliwej liczbie kąpiących się. Surowa kontrola nad służbą kąpielową, zapewni jednocześnie szanownej publiczności prędką i chętną usługę. —134—

— Pani J. K.

Gondolo szybkim biegiem
Podążaj tam do brzegu,
Płyn lotem ptaka z tych toś
Do mojej... Julie goń. —152—

!!! Węgiel kamienny!!!

Następujące firmy przyjmują zamówienia na Węgiel kamienny ze składów

JOZĘFA BANDURSKIEGO I S-KI.

Wł. Nowicki, skład tow. kol., Marszałkowska nr 40 (z kantorem tym połączony jestesmy Telefonem);
Wł. Nowicki (Piotr Orłow), skład herbaty, Miodowa 1.
C. Wilkaniec, skład tow. kol., plac św. Aleksandra.
B. Morski, skład tow. kol., Elektoralna 30. (4022)

Przez Rząd zatwierdzony i kaucjonowany

DOM KOMISSOWY pod firmą

SALA LICYTACYJNA PRYWATNA

Miodowa № 10, 1-e piętro.

- 1) Przyjmuje na sprzedaż wszelkie ruchomości, towary i wyroby fabryczne.
  - 2) Wyprzedaje takowe każdodziennie z wolnej ręki, a we Czwartki przez licytację.
  - 3) Wielki wybór mebli nowych i używanych, tak wykwintnych, jakoteż skromnych. Obstalunki na roboty tapicerskie.
  - 4) Dywany, serwety, lustra, tyrandole, bifiterja, porcelana, szkło, garderoba.
  - 5) Obrazy, przedmioty sztuki, brzozy i wszelkie wyroby galanteryjne, kufrы, walizy i t. p.
- Otwarta codziennie od godz. 9 rano, do 7 wieczór. w Święta od 12 do 6. 27

Polska Pralnia Koronek

na zimno. Sposób nowo wynaleziony przez pod isaną, prania koronek francuzkich i belgijskich, na zimno, również i imitacje koronek, z gwarancją zwrotu koronek, w zupełnie dobrym stanie. Ceny przystępne. Rozalja Klonowska, Warecka 7, miesz. 47. (II piętro w poprzecznej oficynie). 177

!Ważna wiadomość

dla pp. drzeworytników i drukarni pism ilustrowanych. Specjalny Zakład stolarzki wykonywa platy pod drzeworyty rozmaitych formatów po cenach możliwie niskich. Zamówienia przyjmuje na termin oznaczony z materiału suchego, gwarantując za dokładną robotę, z czem się polecam Sz. Panom. W zakładzie moim jest do sprzedania Garnitur Mebli czarny, dobrej roboty podług najświetlejszych fasonów, za przystępną cenę. Świętojrzyska № 5. 173

Antoni Tarnowski.

KOLJE ZŁOTE, ŁANCUSZKI DO ZEGAR-KÓW, MEZKIE I DAMSKIE, PIERSCIONKI Z BRYLANTAMI I INNEMI DROGIEMI KAMIENIAMI, NAJNOWSZE FASONY, OTRZYMAŁ I POLECA MAGAZYN WYROBÓW ZŁOTYCH I SREBRNYCH M. MANKIELEWICZA, W GMACHU TEATRU POD FILARAMI.

FORTEPIAN

o 6½ oktawach, w bardzo dobrym stanie. do sprzedania. Podwał 2, miesz. 13. 188
Do wynajęcia zaraz Chmielna № 1523/4.

Apartamenty

z komfortem urządzone, składające się z 10 pokoi, przedpokoju, kuchni, spiżarki, wyćdki kąpiel, oraz obszernego pasażu, przez cały lokal, takż sam lokal składający się z 7 4 i 6 pokoi, niemniej Sklep ze składzikiem o jednym otworze z 2 wejściami. przy ul. Nowy-Swiat № 39/1258A. Na parterze lokal z 6 pokoi, przedpokoju, kuchni i garderoby. lokal świeżo tapetowany i malowany. Od 1 Kwietnia r. b., w domu № 1325b, róg Świętojrzyskiej i Włodzimierskiej. Sklep o 2 otworach, wraz z 3 pokojami. 155

Bardzo korzystny interes.

Z powodu nagłej zmiany stosunków rodzinnych, jest zaraz do sprzedania lub zamiany na dom w Warszawie **Młyn wodny** nowo-wybudowany na sposób amerykański o 7 gankach z olejarnią, do młyna tego należy 3 wł. gruntu, w dobrej glebie, w którym to gruncie jest 5 morg łąki, 5 morg. stawu dobrze zarybnionego i 30 morg lasu młodego. Zabudowania gospodarskie kompletnie nowe i wygodne. Dochód z samego młyna w przybliżeniu jest 3,000 rs rocznie. Hypoteka oddzielna. — Bliższa wiad. w kancelarji rejenta Łukomskiego, Miodowa 6, w godzinach rażnych od 9 do 2. 161

KOŁDRY

z ałtasu jedwabnego od rs 14, oraz zwyższe od rs. 5 kop. 75. Nowy-Swiat № 46, wejście od frontu, oraz Kołdry do roboty przyjmują 74

SKLEP

Nowy-Swiat 31, gdzie handel herbaty Perłowa do wydzierżawienia od 1 Lipca r. b., Sklep o 2 oknach wystawowych i drzwiach szklanych, przytem kantor i 3 pokoje łącznie i duży magazyn na parterze, oświetlenie gazem, zlew i wodociąg, piwnice itd. — W razie żądania można połączyć sklep elegancjami wspaniałymi z mieszkaniem na I piętrze — Windomość u stróża. 17

Administracja MAJĄTKU PILICA,

(pow. Grójceki), wzywa Fryderyka S... b rządzącego folwarku Pilica, aby najdalej w terminie 2-tygodniowym, zwrócił w porządku prawem przepisany, papiery dotyczące się propinacji, w przeciwnym razie bezwzględnie do odpowiedzialności sądowej pociągnięty zostanie. 156

Specjalny HANDEL NABIAŁU

Chmielna № 4, podejmuje się dostawy mleka świeżego i zbieranego w większych i mniejszych ilościach. Sprzedaje mleko na miejscu, świeże, zbierane, zsiadłe i gotowane gorące w każdym czasie. — Tamże sprzedaż w zelki produktów nabiałowych. 154

Tanio! KWIATY Tanio!

№ 10. Podwał № 10.
na obecny sezon karawalowy, przysposobiliam znaczny wybór Girland i Bukietów balowych i ślubnych, po cenach niepraktykowane niskich. Dla Magazy-nów Miod, wsze kie kwiaty, oraz kłosy złote i srebrne na tuziny. — NB. Kwiaty u mnie kupione odwieżam gratis. 88

Warszawska Fabryka Pończoch i Trykotaży, odznaczona Medalami. — Skład fabryczny w Polskim Składzie, ul. hr. Berga Nr 11. — Wielki wybór Pończoch, Skarpetek i Trykotaży wełnianych, Kaftany, Koszulki, Kamasze, Ubrania myśliwskie, Halki etc. 2117r

MASZYNY DO SZYCIA.

Sprzedaż na dogodnych warunkach.

Juljan Berg, Mazowiecka Nr 14. 24

NAJLEPSZE KĄPIELE I ŁAZNIA, CHMIELNA 9.

Wanna marmurowa k. 50.
Wanna miedziana . k. 35.
Łazienka z kamienia . k. 50.

1000 Bukietów, djademów, garniturków balowych, wianków ślubnych i kolii kwiatowych, wykończonych i zwiniętych z prawdziwie paryżkim gustem i pięknoscia.

100 Kapeluszy gotowych do grubej żaloby i fantazyjnych, odznaczających się wykwintnym gustem i niskimi cenami.

Poleca fabryka i magazyn **SABINY FIJAŁKOWSKIEJ**, ulica Senatorska № 13, dom p. Galla, wprost kościoła. 226

NOWO OTWORZONY
MAGAZYN UBIORÓW MEZKICH
KAROLA MINIEWSKIEGO,
 27a Senatorska 27a, obok kościoła po-reformackiego, 1 piętro.
 Zaopatrzone w wybór gotowej Garderoby, oraz towary krajowe i zagraniczne.

CENNIK:

Kamizelki . . . . . od rs. 3.—	Palta zimowe . . . . . od rs. 23.—
Spodnie . . . . . od rs. 6.50	wiosenne . . . . . od rs. 24.—
Garnitury marynark. od rs. 25.—	Burki oryginalne sławuckie . . . . . od rs. 28.—
zakietowe od rs. 26.—	

Garnitury Frakowe i Tużurkowe podług wymagań Szanownych Klientów.
 Na żądanie wszelki obstalunek może być wykończony w 24 godzin.
UWAGA. Fraki i Kamizelki do wynajęcia. 248r

RESTAURACJA
W HOTELU RZYMSKIM,
W KAŻDĄ MASKARADĘ
 otwarta jest dla wygody Szanownych gości **całą noc.** — W tejsze urządzone są gabinety z fortepianami. — Zamówienia na zebrania weselne i obiady zbiorowe, przyjmują się na miejscu. 246

A. Bocquet.

HANDEL GALANTERYJNY,
 przy jednej z pryncypalnych i handlowych ulic miasta Warszawy, zaopatrzone w najświetniejsze i doborowe towary, jest wraz z urządzeniem, z wolnej ręki, bez pośrednictwa osób trzecich **zaraz do sprzedania za gotówkę.** — Blizsza wiadomość w biurze ogłoszeń, Rajchman i Frencler, Senatorska № 18. 263

WAŻNE!
DLA AMATORÓW CYGAR
 Skład wyrobów tabaczknych pod firmą „JULJAN”, przy ulicy Bielańskiej, hotel Paryzki, urzęduje z powodu zbyt wielkiego zapasu **wyprzedają prawdziwych cygar hawańskich, najpierwszych marek zagranicznych tylko do 1 Lutego.** Ceny cygar rozmaite i bardzo przystępne. — Przytem nadmieniam, iż na wszystkich papierosach wyższych gatunków odstępuję znaczny rabat. 106

NAJLEPSZĄ MAKĘ ROSSYJSKĄ
 „KRUPCZATKĘ” Nr 0
 (dająca z worka wagi 20) 16.—340 16 cias'a) 10 ceca najtaniej tak na pojedyncze worki, jako też na całe wagony

LUDWIK RIEDEL,
 SENATORSKA 22. 263

WODA KOŁOŃSKA
 Premjowana na wszystkich wystawach świata, 1-r

Franz Marja 4711. Farina w Kolonji,
Perfumy i Mydła Toaletowe.
 Sprzedaż hurtowa i detaliczna na Warszawę, w **PERFUMERJI ALEKSANDRA KOCHA, ul. Krakowskie-Przedmieście Nr 83,** oraz we wszystkich znaczniejszych perfumerjach.

Склад кристаллов и порцеланы
F. CHWASTKIEWICZA
W WARSZAWIE
 ulica Miodowa № 496 (nowy 1).

KATAR, KASZEL, ZAPALENIA OSKRZELI, ASTMA — KATARY PŁUCNE.

KAPSUŁKI GUYOTA Zawierają czystą leczniczą smolę i łatwo się trawią.

Uważam za konieczne przypomnieć, że mogę tylko gwarantować za dobre wykonanie i skuteczność tych kapsulek, które się sprzedają w flakonikach moim podpisem **W TRZECH KOLORACH** zaopatrzonych. Każdy flakonik zawiera 60 kapsulek i szczegółowy przepis.

SPRZEDAŻ DETALICZNA
 prawie we wszystkich APTEKACH

Niema już bólu zębów
 KTO UŻYWA
Eliksiru czyli kropli do zębów (Elixir dentifrice)
WIELEBNYCH OO. BENEDYKTYNÓW
 pochodzący z opactwa w Soulac,
 wynaleziony w r. 1373 — przez przeora PIOTRA BOURSAUD, a wyrabiany obecnie przez przeora Dom. Maguelonne.

Nieporównany ten środek do czyszczenia i konserwowania zębów, wzmacnia dźiąsła, niszczy osad kamienny, chroni od psucia się zębów i wzmacnia emalję takowych. Oddechowi przyjemną woń nadaje. Eliksir ten przewyższa dobrocią swoją wszystkie inne wody do zębów i dla tego protegowany i używany jest przez wszystkie wyższe towarzystwa w świecie.

Cena flaszek: kop. 100, 180 i 360. — Proszek kop. 60. — Pasta k. 10'. — Z przesyłką pocztą 30 kop. i na duży model 50 kop. drożej. — Agentura jedyna na całe Cesarstwo, oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna w Warszawie u **ALEKSANDRA KOCHA, Krakowskie-Przedmieście № 83.** 2-r

CENY
WĘGLA I DRZEWA
 w Składzie Głównym
F. ŁAPIŃSKIEGO,
 W WARSZAWIE,

Korzec Węgla najlepszego, grubego z odstawa	rs. 1 kop. 5.
" z własnej kopani „Jan”, grubego, z odstawa	rs. 1 kop. —
" „ kostkowego z odstawa	rs. — kop. 95.
" „ drzewnego do samowarów z odstawa	rs. 1 kop. —
Węgla kowalskie franco Skład główny, pud	rs. — kop. 25.
Szazeń kubiczny drzewa Sosnowego szczapowego z odstawa	rs. 15 kop. —
" „ Olszowego	rs. 16 kop. —
" „ Brzozowego	rs. 17 kop. —

Za porabanie do każdego szajnia kubicznego, dolieza się rs. 1.
 Odstawa w wozach krytych, oplombowanych, ceche Magistratu ostemplowanych.
 Zabierającym własnymi furmankami liczone będzie taniej o kop. 10 na korec węgla, o rs. 1 na szajniu drzewa.

F. ŁAPIŃSKI.
 2419r. Kantor Główny: ulica Jerozolimska № 33.

W dobrach Woronkowce
 GUBERNII WOZYŃSKIEJ,
 poczynając od 1 Lutego 1883 r., stanowiąc będą ogierzy pełnej krwi angielskiej. Paganini po King-of-Kent wyprowadzony z Anglii, gdzie potomstwo jego odznaczało się na wysiegan. Po rs. 250 od kłaczy.

Vandermulin po Van-Tromp, po rs. 50 od kłaczy. Prócz tego od każdej kłaczy po rs. 5 na stajnie.

Woronkowce odległe od st. dr. żel Kijowsko-Brzeskiej Szepetówki o wiorst 60, od st. zaś dr. żel. Odessko-Wotoczyjskiej Ploskirowa, o wiorst 30.

Adres pocztowy przez Stry-Konstantynów w Woronkowcach:
Zarząd Stada. 3149

Zakład Najmu Powozów i Karet
 firmy **LUBICZ i S-ka,**
 dawniej **HEGNER,**
 Krakowskie-Przedmieście № 40 (dom p. Oranowskiego),
 wprost Hotelu Europejskiego.

Nabywszy od Juliusza Hegnera Zakład najmu Ekwipaży, po uporządkowaniu i powiększeniu prowadzić go będę nadal **osobiście** pod firmą **Lubicz i S-ka,** ze znaną sumiennoscia i akuratnoscia, poparta kilkunastoletniemi doświadczeniem. Z czem polecam się łaskawym na maie kundmanom.

Przemysław Makay. 2916

Nauka i wychowanie.

Nauczycielka muzyki, z patentem, udziela lekcji. Krucza 8, stróz wskaże. 200
Lekcje muzyki udziela na miescie i u siebie osoba posiadajaca patent Instytutu Muzycznego...
Niemka pedagogicznie wykształcona poszukuje lekcji. Oferty uprasza składać w sklepie wiktualow Leszno 15...
Osoba z patentem z gimnazjum i z zakładu Rekolekcyjnego, poszukuje zajęcia na stałe w Warszawie lub na prowincji...
Francuzka zajmująca gruntownie swój język, potrzebna zaraz. Wiadomość: Nowy-Swiat 65...
Student uniwersytetu udziela lekcje i korepetycje. Oferty pod literami K. G. 100...
Nauczyciel dla przygotowania chłopczyka do klas, potrzebny jest na wieś...
Francuzka młoda, guwernantka, poszukuje lekcji za umiarkowanym wynagrodzeniem...
Nauczycielka żyjezy udziela lekcji muzyki po 30 kop. za godzinę...
Dla chłopczyków od lat 7 do 10 przygotowanie do klas. Aleja Jerolimaska 26...
Dla kobiet ubogich zniza opłatę o jedną trzecią, za naukę rzemiosł...
Lekcje malowania porcelany dla kobiet, udziela się codziennie od 10 do 12...
Student uniwersytetu, znający język niemiecki i ruski, udziela języków starożytnych i matematyki...
Nauczycielka muzyki udziela lekcje na fortepianie, pojedynczo 5 rs. miesięcznie...
Niemka młoda, wykształcona, żyjezy udziela lekcje w domach rodzinnych...
Potrzebna do dzieci na stałe miejsce wykształcona niemka lub francuzka...
Francuzka rodowita, daje lekcje. Nowogrodzka 21, bez litery. 17238
Osoba młoda, mająca patent z ukończeniem gimnazjum, potrzebuje zaraz obowiązku do początkujących dzieci...
Paryżanka żyjezy udziela lekcje konwersacji. Wiadomość: Nowy-Swiat 59...
Nauczycielka francuzkiego języka, udziela lekcje metodą teoretyczno-konwersacyjną...
Ważne dla rodziców i opiekunów. Mając upoważnienie władzy naukowej...
Nauczycielka potrzebna jest do jednej dziewczynki, z muzyką, na wieś, pięć mil od Warszawy...
Nauczyciel rysunków upoważniony od władzy, udziela lekcji w zakładach, jako też i w domach prywatnych...

Bona koniecznie umiejąca dobrze czytać maszyniennie, potrzebna jest. Wiadomość Elekoralna 27, m. 8 410
Prof. de Préchamps, biuro kaucjonowane, Długa 23. Polka młoda, (wychowana we Francji) z muzyką średnią i naukami klasycznymi...
Potrzebna jest zaraz bona, polka lub niemka, mówiąca po polsku, do czteroletniego chłopczyka...
Ukończywszy z nagrodą Instytut Aleksandryjsko-Maryjski, żyjezy sobie udzielać lekcje po domach prywatnych...
Mieszkanie bezpłatne dla francuzki lub niemki dobrze wychowanej...
Wykład gry na cytrze przystępny i łatwy do pojęcia...
Angielskiego języka, lekcji i konwersacji udziela u siebie i na miescie nauczyciel Berger...
Paryżankin z wyższym wykształceniem, mówiący także po niemiecku, żyjezy udzielać lekcji...
Nauczycielka z patentem, potrzebna jest na pensji prywatnej w Łodzi...
Nauczyciel (b. oficer), przygotowuje do egzaminu wolnowstępujących do wojska...
Student z wyższych klas gimnazjum lub siany, któryby się podjął udzielać na wsi dzieciom nauk i języków...
Bona niemka, w średnim wieku, z dobrymi świadectwami, poszukuje miejsca do małych dzieci...
Niemka rodowita posiadająca wyższy patent, specjalnie z niemieckiego języka...
Niemka rodowita, jeszcze nie będąca w obowiązku, poszukuje miejsca za bonę do 1 lub 2-ga dzieci...
Bona francuzka potrzebna jest do dwojga dzieci. Świętojerska 22, mieszka. 41. 631
Posady i prace.
Rysownik potrzebny jest na wyjazd do Rosji, znający języki ruski i francuzki...
Maszynistka i podręczna potrzebna do bielizny. Żorawia 1, mieszka. 14. 573
Panny, do szycia słomkowych kapeluszy ręcznie i na własnych maszynach...
Człowiek do roznoszenia towarów potrzebny, za robek rubla dziennie...
Panny potrzebne są do haftu, do znaczenia bielizny...
Czeladnik potrzebnym jest, zdolny do kroju i szycia kamizelek...
Człowiek młody, (polak), z kaucją hipoteczną, znający języki: niemiecki, francuzki i polski...
Kasjer potrzebny zaraz, z kaucją w gotowości lub w papierach procentowych...
Potrzebne są zdolne maszynistki i podręczne do bielizny...
Tokarzy młodych, poszukuje pierwsza fabryka guzików kokosowych...
Wdowa młoda, żyjezy przyjąć obowiązek do gospodarstwa w Warszawie lub na wsi...

Człowiek potrzebny jest do cukierni Pagowskiego. Marszałkowska 47. 480
Potrzebna jest uzdolniona panna w wieku starszym, do pracowni sukien damskich i bielizny...
Potrzebne: maszynistki, dziurkarki do kolnierzyków, maszyna Wilsona...
Osoba wykształcona, prawego charakteru praktyczna, uprzejma i łagodna...
Człowiek młody, znajdzie zaraz zajęcie w kantorze...
Osoba potrzebna, do wyręczenia pani w gospodarstwie, szyćca na maszynie Singera...
Człowiek potrzebny jest do handlu win, towarów kolonialnych i delikatesów...
Człowiek potrzebny do apteki na prowincję...
Panna znająca dobrze krawiectwo, żyjezy na maszynie, a także i bieliznę...
Człowiek z kwalifikacją 4-tej klasy poszukujący: M. Chmielewski i S-ka...
Człowiek młody, posiadający dobrze język polski i niemiecki...
Potrzebny jest uzdolniony pomocnik pisarza gminnego...
Młynarz specjalny potrzebny jest do administracji młyna amerykańskiego...
Panna potrzebna jest zaraz, umiejąca dobrze czytać i pisać na maszynie...
Człowiek potrzebny do zakładu ślusarskiego. Nowolipie 23. 66
Do cukierni Staroropińskiego, róg Wspólnej i Kruczej...
Potrzebni są: lokaj i kucharka, uzdolnieni, z dobrymi świadectwami...
Buchalter pierwszorzędnego domu handlowego...
Praktykant gospodarczy potrzebny jest na wieś...
Człowiek około lat 14-tu młodszy, umiejący czytać, potrzebny do lekkiej posługi...
Potrzebna starsza panna, z kilkoletnią praktyką...
Do kwiatów potrzebne są, niezennie i podręczne, ze wszystkim i przychodnie...
Maszynistka zdolna do bielizny, potrzebna zaraz...
Człowiek młody, posiadający język polski, ruski i niemiecki...
Osoba zajmująca bielizną, poszukuje pracy w prywatnym domu...
Człowiek młody, polak, mający pracę i porządek...
Człowiek młody, poszukujący język polski, ruski i niemiecki...
Agent potrzebny na wyjazd. Chłodna 10, mieszka. 15. 468
Człowiek potrzebny do cukierni w hotelu Polskim. Długa 27. 722
Człowiek z dobrymi świadectwami, znający się na gospodarstwie folwarcznym...
Panna potrzebna kompletnie uzdolniona do szycia bielizny na maszynie...
Kucharka specjalnie uzdolniona, poszukuje miejsca. Adresy składać w kantorze Kur. pod lit. S.
Potrzebne są: 4 panny do szycia bielizny na maszynie i podręczne...
Potrzebne są panny do kwiatów i do nauki. Chłodna 40, m. 9. 741
Potrzebne są panielki, zręczne do roboty pudełek...
Poszukuje się osoby średniego wieku, niemka, za młodszą, umiejącą dobrze prać i prasować...
Administrator, rzędecia, 2 ekonomów, leśniczy, gorzelany i majster browarniany...
Człowiek potrzebny do fabryki wyrobów srebrnych. Podwal 21. 530
Kupno i sprzedaż.
Mebel nowe i używane. Piechowskiego. Marszałkowska 60...
Suknia marynarska, balowa, erene, bardzo ładna...
Materia szafirowa, Suknia wartująca 82 rs...
Domina, krakowskie ubrania, ponsza białe, nowiuteńkie...
Zyrandol, świeczniki, kandelabry...
Portepian bardzo mało używany...
Suknia krem z kwiatami, 2 niebieskie...
Czasy i bufet sklepowy z drzewa machosniowego...
Futro mekko skunksy, za rs. 40; 3 skrzypce...
Bardzo tania, czarna garnitur mebli jedwabnym kryty...
Człowiek potrzebny do cukierni w hotelu Polskim. Długa 27. 722
Człowiek z dobrymi świadectwami, znający się na gospodarstwie folwarcznym...
Panna potrzebna kompletnie uzdolniona do szycia bielizny na maszynie...
Kucharka specjalnie uzdolniona, poszukuje miejsca. Adresy składać w kantorze Kur. pod lit. S.
Potrzebne są: 4 panny do szycia bielizny na maszynie i podręczne...
Potrzebne są panny do kwiatów i do nauki. Chłodna 40, m. 9. 741
Potrzebne są panielki, zręczne do roboty pudełek...
Poszukuje się osoby średniego wieku, niemka, za młodszą, umiejącą dobrze prać i prasować...
Administrator, rzędecia, 2 ekonomów, leśniczy, gorzelany i majster browarniany...
Człowiek potrzebny do fabryki wyrobów srebrnych. Podwal 21. 530

Potrzebny jest praktykant do dużej gorzelni parowej, w wieku od lat piętnastu. Wład. Stare Miasto 1, mieszka. 7. 391
Panna potrzebna jest, do kroju i do upinania sukien. Wiadomość: ulica Twarda 2, mieszka. 16. 705
Człowiek młody, mający kilkoletnie świadectwa, poszukuje miejsca lokaja lub woźnego, w Wa. szawie lub na wyjazd...
Prasowaczki i uczenice, potrzebne są na stałą robotę, do pralni gospodarskiej. Przejazd 11. 679
Panny kompletnie uzdolnione i podręczne, potrzebne są do magazynu strojów damskich M. Ferencowicz. Bielańska 12. 699
Rzędecia domu emeryt, w sile wieku, energiczny, poszukuje miejsca do zarządu domu...
Sklepowa potrzebna jest do owocarni, z kaucją i dobrą rekomendacją...
Sklepowa z kaucją potrzebna jest. Wiadomość ulica Ogrodowa 1. 709
Kucharz wydoskonalony, potrzebuje miejsce w dużym domu lub hotelu...
Panna potrzebna do posługi na stałe. Złota 12, mieszka. 23. 721
Człowiek potrzebny jest do cukierni w hotelu Polskim. Długa 27. 722
Człowiek z dobrymi świadectwami, znający się na gospodarstwie folwarcznym...
Panna potrzebna kompletnie uzdolniona do szycia bielizny na maszynie...
Kucharka specjalnie uzdolniona, poszukuje miejsca. Adresy składać w kantorze Kur. pod lit. S.
Potrzebne są: 4 panny do szycia bielizny na maszynie i podręczne...
Potrzebne są panny do kwiatów i do nauki. Chłodna 40, m. 9. 741
Potrzebne są panielki, zręczne do roboty pudełek...
Poszukuje się osoby średniego wieku, niemka, za młodszą, umiejącą dobrze prać i prasować...
Administrator, rzędecia, 2 ekonomów, leśniczy, gorzelany i majster browarniany...
Człowiek potrzebny do fabryki wyrobów srebrnych. Podwal 21. 530
Kupno i sprzedaż.
Mebel nowe i używane. Piechowskiego. Marszałkowska 60...
Suknia marynarska, balowa, erene, bardzo ładna...
Materia szafirowa, Suknia wartująca 82 rs...
Domina, krakowskie ubrania, ponsza białe, nowiuteńkie...
Zyrandol, świeczniki, kandelabry...
Portepian bardzo mało używany...
Suknia krem z kwiatami, 2 niebieskie...
Czasy i bufet sklepowy z drzewa machosniowego...
Futro mekko skunksy, za rs. 40; 3 skrzypce...
Bardzo tania, czarna garnitur mebli jedwabnym kryty...

